

OIK-30 Puolakka Asta(UM)

06.09.2013

EDUSKUNTA
SUURI VALIOKUNTA

Viite

Asia

Suomen hallituksen toimet EU-tuomioistuinasioissa ja EU-rikkomusasioissa 1.1.-30.6.2013

U/E-tunnus:

EUTORI-numero:

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti Eduskunnan suurelle valiokunnalle tiedoksi selvitys Suomen hallituksen toimista EU-tuomioistuinasioissa sekä EU-rikkomusasioissa ajalla 1.1.–30.6.2013.

Yksikön päällikkö

Joni Heliskoski

LIITTEET EU-tuomioistuinasiat-yksikön selvitys sähköisenä

Asiasanat	tuomioistuintapaus, Unionin tuomioistuin, Unionin yleinen tuomioistuin
Hoitaa	UM
Tiedoksi	EK

ULKOASIAINMINISTERIÖ

Oikeuspalvelu

EU-tuomioistuinasiat

Suomen hallituksen toimet EU-tuomioistuinasioissa ja EU-rikkomusasioissa

1.1.–30.6.2013

1	TAUSTAA	3
2	TUOMIOISTUINASIAAT	4
2.1	ENNAKKORATKAISUASIAAT	4
2.1.1	Tuomiot ja määräykset	4
2.1.2	Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset	6
2.1.3	Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.....	13
2.2	SUOMEA VASTAAN NOSTETUT KANTEET.....	15
2.2.1	Tuomiot.....	15
2.2.2	Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset	16
2.2.3	Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.....	16
2.3	VALITUSASIAAT.....	18
2.3.1	Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.....	18
2.4	VÄLIINTULOT	19
2.4.1	Tuomiot ja määräykset	19
2.4.2	Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset	23
2.4.3	Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.....	27
3	RIKKOMUSMENETTELYT	31
3.1	SEUT 258 ARTIKLAN MUKAISET VIRALLISET HUOMAUTUKSET.....	31
3.1.1	Unionin oikeuden virheellistä soveltamista koskevat viralliset huomautukset	31
3.1.2	Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat viralliset huomautukset	33
3.2	SEUT 258 ARTIKLAN MUKAISET PERUSTELLUT LAUSUNNOT.....	33
3.2.1	Unionin oikeuden virheellistä soveltamista koskevat perustellut lausunnot.....	33
3.2.2	Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat perustellut lausunnot.....	33
4	NOTIFIKAATIOT.....	34

1 TAUSTAA

Tämän kertomuksen tarkoituksena on selvittää Suomen hallituksen toimia EU-tuomioistuinasioissa sekä Euroopan komission Suomea vastaan käynnistämässä EU-rikkomusmenettelyissä 1.1.–30.6.2013 välisenä aikana. EU-tuomioistuinasioilla tarkoitetaan unionin tuomioistuimessa sekä unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevia asioita.

Kertomuksessa kuvataan ne unionin tuomioistuimessa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevat asiat, joiden käsittelyyn Suomi on kertomuskautena osallistunut.

Lisäksi kertomuksessa käydään läpi ne EU-rikkomusmenettelyt, jotka komissio on kertomuskauden aikana käynnistänyt virallisella huomautuksella tai joita se on jatkanut perustellulla lausunnolla. Osa rikkomusmenettelyistä on johtanut tarpeeseen muuttaa Suomen lainsäädäntöä tai viranomaiskäytäntöä.

Suomea ovat unionin tuomioistuimessa kertomuskautena edustaneet yksikön päällikkö, valtionasiamies Joni Heliskoski sekä lainsäädäntöneuvokset Henriikka Leppo, Johannes Leppo ja Sami Hartikainen. EU-tuomioistuin- ja rikkomusasioita koskevat Suomen kannat on käsitelty EU-asioiden komitean alaisessa oikeudelliset kysymykset -jaostossa ja joissakin tapauksissa EU-ministerivaliokunnassa. Suomen hallituksen kannanotot on valmisteltu ulkoasiainministeriön johdolla toimineissa asianomaisten ministeriöiden edustajista koostuvissa työryhmissä.

EU-tuomioistuinasiat-yksikkö

Ulkoasiainministeriön EU-tuomioistuinasiat-yksikkö vastaa EU-tuomioistuinasioiden sekä EU-rikkomusasioiden valmistelusta yhteistyössä toimivaltaisten ministeriöiden kanssa. Yksikkö vastaa myös komissiolle toimitettavista lainsäädäntönotifikaatioista ja pitää yllä EU-tuomioistuin- ja rikkomusasioiden arkistoa.

Yhteystiedot:

EU-tuomioistuinasiat / OIK-30
 Ulkoasiainministeriö
 PL 417
 00023 VALTIONEUVOSTO
 Puh. (keskus) 0295 350 000
 Fax (09) 1605 5766
 OIK-30@formin.fi

2 TUOMIOISTUINASIAT

2.1 ENNAKKORATKAISUASIAIT

Ensimmäiseksi esitellään ne SEUT 267 artiklaan perustuvat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn unionin tuomioistuimessa Suomi on osallistunut, ja joissa on kertomuskautena annettu tuomio (2.1.1 jakso) taikka julkisasiamiehen ratkaisuehdotus (2.1.2 jakso). Tämän jälkeen käydään läpi ne vireillä olevat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn Suomi on kertomuskautena osallistunut esittämällä kirjallisia tai suullisia huomautuksia (2.1.3 jakso).

SEUT 267 artiklan mukaisissa ennakkoratkaisupyyntöissä kansallinen tuomioistuin esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka koskevat kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan pääasian kannalta merkityksellisten unionin oikeuden säännösten tai määräysten tulkintaa tai pätevyyttä.

2.1.1 Tuomiot

1. Asia C-123/11, A Oy

Ennakkoratkaisupyyntön kohde: SEUT 49 ja 54 artiklat (sijoittautumisvapaus) – Ruotsalaisen tytäryhtiön sulautuminen suomalaiseen emoyhtiöön – Tappioiden siirtyminen rajat ylittävässä sulautumisessa

Asian käsittely: Suomen korkein hallinto-oikeus esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntön asiassa, joka koski tappioiden siirtymistä tytäryhtiöltä emoyhtiölle rajat ylittävässä sulautumisessa. Asiassa oli kyse tilanteesta, jossa ruotsalainen tappiollista liiketoimintaa harjoittanut tytäryhtiö sulautui suomalaiseen emoyhtiönsä. KHO tiedusteli ensinnä, edellyttävätkö SEUT 49 ja 54 artiklat sitä, että toisessa jäsenvaltiossa asuneen yhtiön siellä harjoitetun toiminnan sulautumista edeltävien vuosien tappiot voidaan vähentää vastaanottavan yhtiön verotuksesta. Toiseksi tuomioistuin kysyi, onko SEUT 49 ja 54 artikloilla vaikutusta siihen, onko vähennettävän tappion määrä laskettava vastaanottavan yhtiön asuinvaltion verolainsäädännön mukaan, vai pidetäänkö vähennettävänä tappiointa sulautuvan yhtiön asuinvaltion lain mukaan siellä vahvistettuja tappioita.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (17.6.2011) sekä asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (7.6.2012), että SEUT 49 ja 54 artiklat eivät edellytä, että vastaanottava yhtiö saa verotuksessaan vähentää siihen sulautuneen toisessa jäsenvaltiossa asuneen yhtiön siellä harjoitetun toiminnan tappiot sulautumista edeltäneiltä vuosilta. Vähennysoikeuden epääminen on perusteltavissa yleistä etua koskevilla pakottavilla syillä, erityisesti jäsenvaltioiden välisen verotusvallan jaon säilyttämisellä. Toisen ennakkoratkaisukysymyksen osalta Suomi katsoi, että SEUT 49 ja 54 artiklat eivät ole esteenä sille, että jäsenvaltio, jossa vastaanottava yhtiö asuu, edellyttää vähennettävän tappion määrän laskemista vastaanottavan yhtiön asuinvaltion verolainsäädännön mukaisesti.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Kokott* antoi ratkaisuehdotuksensa 19.7.2012.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 21.2.2013 antamassaan tuomiossa, että SEUT 49 ja 54 artiklat eivät lähtökohtaisesti edellytä, että A Oy:llä pitäisi olla oikeus vähentää ruotsalaisen tytäryhtiönsä tappioita. Kansallisessa lainsäädännössä on kuitenkin annettava A Oy:n kaltaisessa tilanteessa oleville yhtiöille mahdollisuus näyttää toteen, että toisessa jäsenvaltiossa sijaitseva tytäryhtiö on käyttänyt loppuun kaikki mahdollisuudet tappioidensa huomioon ottamiseksi, ja että se tai muu osapuoli ei enää voi vähentää näitä tappioita kyseisen jäsenvaltion verotuksessa. Tällöin A Oy:lle olisi annettava oikeus vähentää ruotsalaisen tytäryhtiönsä tappiot Suomen vero-

tuksessa. Toisen ennakkoratkaisukysymyksen osalta tuomioistuin katsoi, että säännöt, joiden mukaan ulkomaisen tytäryhtiön tappiot lasketaan, eivät saa merkitä epäyhdenvertaista kohtelua suhteessa kotimaisiin tytäryhtiöihin sovellettaviin laskusääntöihin.

2. Asia C-358/11, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Jätedirektiivi 2008/98/EY – Asetus (EY) N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, lupamenettelystä ja rajoituksista (REACH) – Jätteen käsite – Ongelmajäte – Uudelleenkäyttö – Pitkospuut

Asian käsittely: Suomen korkein hallinto-oikeus teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntöä, joka koski Käsivarren Lapissa sijaitsevan Raittijärven pitkospuupolun ympäristövaikutuksia. Polku oli rakennettu käyttäen sen alusrakenteessa arseenilla (tarkemmin CCA-lioksella) kyllästettyjä, aikaisemmin puhelinpylväinä käytettyjä, puupylväitä. Ennakkoratkaisukysymyksissä oli kyse muun muassa siitä, ovatko puupylväät nykyisessä käyttömuodossaan pitkospuiden rakenteena unionin oikeuden mukaan jätettä sekä siitä, miten unionin kemikaalilainsäädäntö (REACH-asetus (EY) N:o 1907/2006) mahdollisesti vaikuttaa asian arviointiin. Asiassa tarkasteltiin myös, milloin ongelmajäte voi lakata olemasta jätettä ja miten laajasti unionin kemikaalilainsäädäntöä on yhdenmukaistettu. KHO nosti esiin myös kysymyksiä unionin kemikaalilainsäädännön suhteesta kansalliseen ympäristönsuojelulainsäädäntöön.

Suomen kirjallisissa huomautuksissa (3.11.2011) katsottiin muun muassa, että jätteen luokittelusta vaaralliseksi ei voida suoraan päätellä, että esineestä tai aineesta aiheutuu jätedirektiivin 6 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja haitallisia kokonaisvaikutuksia ympäristölle tai terveydelle. Lisäksi katsottiin, että REACH-asetuksella voi pääasian kaltaisissa olosuhteissa olla merkitystä arvioitaessa sitä, lakkaako jäte olemasta jätettä direktiivin 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Asetuksen 67 artiklalla on yhdenmukaistettu valmistusta, markkinoille saattamista tai käyttöä koskevat vaatimukset asetuksen 128 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla siten, että CCA-kyllästettyjen puupylväiden asetuksen mukaista uudelleen käyttöä ei voida estää ympäristönsuojelua koskevien kansallisten säännösten perusteella. Lisäksi katsottiin, että asetuksessa luetellaan tyhjentävästi kaikki CCA-liuoksella kyllästetyn puun käyttökohteet.

Julkisasiamehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Kokott* antoi ratkaisuehdotuksensa 13.12.2012.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 7.3.2013 antamassaan tuomiossa, että unionin oikeudessa ei suljeta pois sitä, että vaarallisena pidettävä jäte voi lakata olemasta jätettä, jos siitä voidaan tehdä hyödyntämistoimien avulla käyttökelpoista vaarantamatta ihmisten terveyttä ja vahingoittamatta ympäristöä. Lisäksi edellytetään, että kyseisen esineen haltija ei ole velvollinen poistamaan esinettä käytöstä jätedirektiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla. REACH-asetuksella on merkitystä esillä olevassa asiassa sen määrittelemiseksi, voiko kyseessä oleva puu lakata olemasta jätettä, sillä ko. asetuksessa on yhdenmukaistettu tyhjentävästi arseeniyhdisteiden valmistusta, markkinoille saattamista tai käyttöä koskevat vaatimukset.

3. Yhdistetyt asiat C-457/11 – C-460/11, VG Wort ym.

Ennakkoratkaisupyyntöön kohde: Tietoyhteiskunnan tekijänoikeusdirektiivi 2001/29/EY – Kappaleen valmistaminen valokuvaustekniikalla – Sopiva hyvitys – Hyvitysmaksun periminen kirjoittimista ja tietokoneista

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle useita ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka koskivat direktiivin 2001/29/EY ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan a ja b alakohtien sekä niissä käytetyn käsitteen ”sopiva hyvitys” tulkintaa. Kyseisillä säännöksillä annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus säätää poikkeuksista tekijän yksinoikeuteen valmistaa kappaleita teoksesta. Jäsenvaltiot voivat säätää oikeudesta valmistaa paperille tai samankaltaiselle alustalle kappaleita, jotka on tehty käyttämällä valokuvaustekniikkaa tai muuta menetelmää, jolla on samanlaiset vaikutukset (a alakohta), sekä oikeudesta valmistaa kappaleita yksityiskäyttöön (b alakohta). Kummankin poikkeuksen käyttöönotton edellytyksenä on, että tekijät saavat sopivan hyvityksen.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (22.12.2011), että direktiivin 5 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukainen poikkeus koskee vain analogisen kappaleen valmistamista analogisesta alkuperäiskappaleesta. Kappaleen valmistaminen kirjoittimella tai tietokoneella ei siten kuulu kyseisen poikkeuksen ja siihen liittyvän sopivan hyvityksen piiriin. Suomi katsoi myös, että direktiivin säännökset edellyttävät teknisten toimenpiteiden ja niiden soveltamatta jättämisen ottamista huomioon direktiivin 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun sopivan hyvityksen osalta. Jäsenvaltioilla on direktiivin mukaan oikeus huomioida hyvitysmaksuissa myös se, onko tekijällä ollut mahdollisuus estää yksityisestä kopioinnista syntyvä haitta. Lisäksi katsottiin, että sopivan hyvityksen piiriin ei kuulu sellainen vastikkeellinen tai vastikkeeton kappaleen valmistaminen, joka tapahtuu tekijän ja käyttäjän välisellä sopimuksella.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* antoi ratkaisuehdotuksensa 24.1.2013.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 27.6.2013 antamassaan tuomiossa, että direktiivin 5 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukainen poikkeus koskee myös kappaleen digitaalista valmistamista tietokoneella ja kirjoittimella silloin, kun nämä laitteet ovat kytkettyinä toisiinsa. Kopiointia rajoittavien teknisten toimenpiteiden soveltamatta jättäminen ei voi aiheuttaa sitä, että velvollisuutta sopivan hyvityksen maksamiseen ei sovellettaisi. Direktiivi kuitenkin sallii sen, että sopivan hyvityksen määrää laskettaessa otetaan huomioon se, onko tällaisia teknisiä toimenpiteitä sovellettu. Lopuksi tuomioistuin katsoi, että oikeudenhaltijan antamalla suostumuksella ei ole merkitystä sopivan hyvityksen maksamiseen.

2.1.2 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset

1. Asia C-322/11, K

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde:** SEUT 63 ja 65 artikla (pääomien vapaa liikkuvuus) – Henkilökohtaisen tulon verotus – Suomessa yleisesti verovelvollinen – EU-maassa sijaitsevan kiinteistön luovutustappio – Vähennysoikeus Suomessa

Asian käsittely: Suomen korkeimman hallinto-oikeuden tekemä ennakkoratkaisupyyntö koskee toisessa jäsenvaltiossa aiheutuneiden luovutustappioiden vähentämisoikeutta Suomessa. Pääasiassa on kyse siitä, voiko K, joka on Suomessa yleisesti verovelvollinen, vähentää Suomessa veronalaisista luovutusvoitoistaan Ranskassa sijaitsevan kiinteistön myynnistä aiheutuneen tappion. KHO tiedustelee, onko pääomien vapaan liikkuvuuden vastaista, jos vähennysoikeus evätään, kun K kuitenkin saisi tietyin edellytyksin tehdä tällaisen vähennyksen Suomessa sijaitsevan vastaavan kiinteistön luovutustappioista.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (18.10.2011) ja asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (10.1.2013), että verokohtelu perustuu tällaisissa tilanteissa tulon ja tappion symmetriseen verotusvallan jakautumiseen jäsenvaltioiden välillä. Jos Suomessa yleisesti verovelvollinen saa tuloa Ranskassa sijaitsevasta kiinteistöstä, on tulo Suomen ja Ranskan välisen verosopimuksen mukaan verovapaata Suomessa. Vastaavasti luovutuksesta syntyvä tappio on Suomen verotuksessa vähennyskelvoton. Näin ollen vähennysoikeuden puuttuminen nyt esillä olevan kaltaisessa tilanteessa ei ole pääomien vapaan liikkuvuuden vastaista. Siinäkin tapauksessa, että unionin tuomioistuin katsoisi kyseessä olevan pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitus, rajoitusta on kuitenkin pidettävä hyväksyttävänä jäsenvaltioiden välisen verotusvallan tasapainoisen jakautumisen ja verojärjestelmän johdonmukaisuuden säilyttämiseksi sekä tappioiden kaksinkertaisen vähentämismahdollisuuden estämiseksi. Suomi katsoi myös, ettei unionin tuomioistuimen veronmaksukykyä koskevalla oikeuskäytännöllä ole merkitystä esillä olevassa tilanteessa, sillä kyseinen oikeuskäytäntö liittyy erilaiseen tilanteeseen.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Mengozzi* katsoi 21.3.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että kaksinkertaista verotusta koskevan Suomen ja Ranskan välisen verosopimuksen nojalla K:lle ei tarvitse myöntää Suomessa vähennysoikeutta Ranskassa sijaitsevan kiinteistön luovutustappion osalta.

2. Asia C-414/11, *Daiichi Sankyo Co. Ltd*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde:** TRIPS-sopimuksen 27 artikla – SEUT 207 artiklan mukainen yhteinen kauppapolitiikka – Patentit – Unionin toimivalta

Asian käsittely: Kreikkalainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö koskien TRIPS-sopimuksen (sopimus teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista) 27 artiklan tulkintaa. Tuomioistuin haluaa ennakkoratkaisupyyntönsä selvittää, kuuluuko TRIPS-sopimuksen 27 artikla jäsenvaltioiden toimivaltaan ja voivatko nämä jäsenvaltiot vapaasti tunnustaa tai olla tunnustamatta kyseisen määräyksen välittömän vaikutuksen. *Komissio* katsoi kirjallisissa huomautuksissaan, että TRIPS-sopimus on Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen siirtynyt kokonaan unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

Unionin tuomioistuin (suuri jaosto) pyysi jäsenvaltioita ja oikeudenkäynnin osapuolia keskittämään asian suullisessa käsittelyssä kannanottonsa tähän komission kirjallisissa huomautuksissa esittämään väitteeseen.

Suomi katsoi asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (5.6.2012), että TRIPS-sopimus kuuluu pääosin unionin yksinomaiseen toimivaltaan SEUT 207 artiklan nojalla. SEUT 207 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut ”teollis- ja tekijänoikeuksien kaupalliset näkökohdat” eivät kuitenkaan kata kokonaisuudessaan TRIPS-sopimuksen 42 artiklan (siviilioikeudelliset menettelyt), 49 artiklan (hallinnolliset menettelyt) ja 61 artiklan (rikosprosessit) aloihin kuuluvia kysymyksiä. Myöskään henkisen omaisuuden aineellisten oikeuksien sisältö ei kaikilta osin kuulu yhteiseen kauppapolitiikkaan. Siltä osin kuin kyse on unionin yksinomaisesta toimivallasta, unionin tuomioistuimella on oikeus tulkita TRIPS-sopimusta ja ratkaista sanotun sopimuksen määräysten mahdollinen välitön oikeusvaikutus.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Cruz Villalón* katsoi 31.1.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että TRIPS-sopimus ei kuulu unionin yksinomaiseen toimivaltaan, sillä teollis- ja tekijänoikeuteen kuuluu asioita, erityisesti aineellisten oikeuksien sisältö, jotka ylittävät SEUT 207 artiklassa tarkoitetut ”teollis- ja tekijänoikeuksien kaupalliset näkökohdat”. Julkisasiamies katsoi, että TRIPS-sopimuksen 27 artiklalla ei ole välitöntä oikeusvaikutusta.

3. Yhdistetyt asiat C-512/11 ja C-513/11, *Terveys- ja sosiaalialan neuvottelujärjestö TSN ry ym.*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde:** Tasa-arvodirektiivi 2006/54/EY – Raskaussuojeludirektiivi 92/85/ETY – Vanhempainlomadirektiivi 96/34/EY – Työehtosopimus – Rajoitus äitiysvapaan palkan maksamiselle – Uusi äitiysvapaa suoraan palkattomalta hoitovapaalta

Asian käsittely: Suomen työtuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen, joka koskee erityisesti tasa-arvodirektiivin ja raskaussuojeludirektiivin tulkintaa. Ennakkoratkaisukysymyksellään työtuomioistuin pyrkii selvittämään, onko työehtosopimuksen määräys, jonka mukaan äitiysvapaan palkkaa ei makseta työntekijälle, joka jää uudelle äitiysvapaalle suoraan palkattomalta hoitovapaalta, unionin oikeuden vastainen.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (23.1.2012) sekä asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (7.11.2012), että raskaussuojeludirektiivi 92/85/ETY tai tasa-arvodirektiivi 2006/54/EY eivät ole esteenä sellaisille työehtosopimuksen määräyksille tai niiden tulkinnalle, joiden mukaan palkattomalta hoitovapaalta äitiysvapaalle jäävälle työntekijälle ei makseta työehtosopimuksen mukaista äitiysvapaan palkkaa. Kummastakaan direktiivistä ei seuraa velvollisuutta maksaa palkkaa äitiysvapaan ajalta. Suullisessa käsittelyssä *Suomi* katsoi, että myöskään vanhempainlomadirektiivi ei ole esteenä pääasioissa kyseessä olevien kaltaisille työehtosopimuksen työssäoloehdoille.

Unionin tuomioistuin tiedusteli 13.6.2012 asian osapuolille esittämällään kirjallisella kysymyksellä sitä, merkitsevätkö pääasioissa kyseessä olevat hoitovapaat vanhempainlomadirektiivin liitteenä olevan puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 kohdassa tarkoitettua jäsenvaltioiden myöntämää suotuisampaa suojelua, ja jos tähän kysymykseen vastataan myöntävästi, voiko tällä seikalla olla vaikutusta työtuomioistuimen ennakkoratkaisukysymykses-

sä annettavaan vastaukseen. Vastauksessaan 12.7.2012 *Suomi* katsoi, että sillä, merkitsevätkö hoitovapaat, joilla pääasioiden kantajat olivat, puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 kohdassa tarkoitettua suotuisampaa suoje-lua, ei ole merkitystä ennakkoratkaisukysymykseen annettavan vastauksen kannalta.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Kokott* katsoi 21.2.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että raskaussuojeludirektiivi, tasa-arvodirektiivi ja vanhempainlomadirektiivi eivät ole esteenä sellaisille kansal-lisille työehtosopimuksen määräyksille tai niiden tulkinnalle, joiden mukaan palkattomalta hoitovapaalta äitiys-vapaalle jäävälle työntekijälle ei makseta työehtosopimuksen mukaista äitiysvapaan palkkaa, joka on suurempi kuin äitiysvapaan ajalta kansallisen lainsäädännön mukaan maksettava korvaus.

4. Asia C-521/11, *Amazon.com International Sales e.a.*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Tietoyhteiskunnan tekijänoikeusdirektiivi 2001/29/EY – Kappaleen valmista-minen yksityiseen käyttöön – Sopiva hyvitys

Asian käsittely: Itävaltalainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntöä asiassa, joka koskee tekijänoikeusdirektiivin 2001/29/EY tulkintaa. Direktiivin pääsäännön mukaan tekijänoikeu-den haltijoilla on yksinoikeus valmistaa teoksista kappaleita. Poikkeuksena tästä jäsenvaltiot voivat säätää luon-nollisille henkilöille oikeuden valmistaa kappaleita yksityiseen käyttöön edellyttäen, että oikeudenhaltijat saavat sopivan hyvityksen. Kansallisen tuomioistuimen ennakkoratkaisukysymyksillä pyritään selvittämään, miten tätä poikkeusta ja erityisesti sopivan hyvityksen käsitettä tulisi tulkita.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (31.1.2012), että sellainen järjestelmä, jossa direktiivin 5 artiklan 2 kohdan mukainen sopiva hyvitys on mahdollista saada yksinomaan yhteisvalvontajärjestön välityksellä, ja jossa yksityistä kopiointia koskeva maksu peritään erotuksetta kaikista järjestelmän piiriin kuuluvista kappaleen val-mistamiseen tarkoitetuista välineistä, kun laitteen käyttäjän on kuitenkin mahdollista saada maksu yhteisval-vontajärjestöltä palautuksena tietyissä tapauksissa, on direktiivin mukainen. Palautusmahdollisuus olisi perus-teltua ulottaa kattamaan vientitilanteiden lisäksi kaikki ne tilanteet, joissa yksityistä kopiointia koskevan maksun piiriin kuuluva ja yksityiseen kappaleen valmistamiseen soveltuva laite tulee ammattimaiseen käyttöön. Unionin oikeus ei ole esteenä järjestelmälle, jossa yhteisvalvontajärjestö maksaa puolet sopivan hyvityksen rahoittami-seksi kerättävistä maksuista saatavista tuotoista yhteiskunnallisille ja kulttuurialan laitoksille ja loppuosan suo-raan oikeudenhaltijoille. Direktiivin säännöksistä ei voida katsoa johtuvan velvollisuutta olla perimättä yksityistä kopiointia koskevaa maksua, joka muutoin vastaa direktiivin vaatimuksia, vaikka tällainen maksu olisi jo makset-tu toisessa jäsenvaltiossa. Direktiivin säännökset eivät toisaalta estä sitä, että jäsenvaltiossa otetaan huomioon toisessa jäsenvaltiossa suoritettu maksu.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Mengozzi* katsoi 7.3.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että kansallinen järjestelmä, jossa yksityistä kopiointia koskeva maksu peritään kaikilta, jotka saattavat kaupalli-sessa tarkoituksessa teosten kappaleiden valmistamiseen soveltuvan välineen markkinoille, ja jossa maksusta voidaan tietyillä edellytyksillä saada vapautus ennakkoon tai maksu on mahdollista saada tietyissä tilanteissa palautuksena takaisin, on direktiivin mukainen. Julkisasiamies ei nähnyt estettä sille, että sopivan hyvityksen maksamisesta saatavat tuotot ohjataan puoliksi suoraan oikeudenhaltijoille ja puoliksi välillisesti oikeudenhalti-joille yhteiskunnallisten ja kulttuurialan laitosten tukemisen kautta. Direktiivin säännökset eivät estä perimättä yksityistä kopiointia koskevaa maksua, vaikka sellainen olisi jo maksettu jossain toisessa jäsenvaltiossa.

5. Yhdistetyt asiat C-523/11, *Prinz* ja C-585/11, *Seeberger*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: SEUT 20 ja 21 artikla (unionin kansalaisten vapaa liikkuvuus) – Opintotuki – Asuinpaikka – Kolmen vuoden yhtäjaksoinen oleskelu ennen ulkomailla opiskelua

Asian käsittely: Kaksi saksalaista tuomioistuinta on esittänyt unionin tuomioistuimelle samansisältöiset ennak-koratkaisupyyntöt, jotka koskevat SEUT 20 ja 21 artiklan tulkintaa. Ennakkoratkaisukysymyksillään kansalliset tuomioistuimet pyrkivät selvittämään, onko unionin oikeus esteenä sellaiselle kansalliselle säännöstölle, jonka

mukaan opintotuen saaminen toisessa jäsenvaltiossa suoritettaviin opintoihin evätään yksinomaan siitä syystä, että opiskelijalla ei opintojen alkaessa ole ollut vakinaista asuinpaikkaa tuen myöntävässä jäsenvaltiossa vähintään kolmea vuotta. Kansalliset tuomioistuimet tiedustelevat, rajoittaako Saksa kolmen vuoden asumista koskevalla edellytyksellä perusteettomasti omien kansalaistensa oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti toisten jäsenvaltioiden alueella. Unionin tuomioistuin on 18.9.2012 annetulla määräyksellään yhdistänyt asiat suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (23.1.2012 asiassa C-523/11, *Prinz* ja 4.4.2012 asiassa C-585/11, *Seeberger*) sekä asioissa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (29.11.2012), että vaikka asumista koskevan edellytyksen voidaan periaatteessa katsoa rajoittavan unionin kansalaisten vapaata liikkuvuutta, on kyseessä olevan kaltainen asumisedellytys kuitenkin perusteltavissa yleistä etua koskevilla pakottavilla syillä. Edellytys täyttää myös suhteellisuusperiaatteen mukaiset vaatimukset. Se ei ylitä sitä, mikä on tarpeen hyväksyttävän tavoitteen saavuttamiseksi, eli sen varmistamiseksi, että tukea saavat opiskelijat ovat integroituneet tukea maksavan jäsenvaltion yhteiskuntaan. Lisäksi yksiselitteisesti määritelty asumisedellytys takaa oikeusvarmuuden ja avoimuuden korkean tason myönnettäessä opintotukea toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvaa opiskelua varten.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* katsoi 21.2.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että SEUT 20 ja 21 artiklaa on tulkittava siten, että jäsenvaltio ei voi asettaa ulkomaisessa oppilaitoksessa suoritettaviin opintoihin myönnettävän opintotuen saamisen edellytykseksi näiden opintojen kokonaiskeston ajalta sitä, että unionin kansalaisen, mukaan lukien jäsenvaltion oman kansalaisen, on täytynyt asua sen alueella yhtäjaksoisesti kolme vuotta juuri ennen kyseisten opintojen aloittamista ulkomailla.

6. Asia C-622/11, *Pactor Vastgoed*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Kuudes arvonlisäverodirektiivi 77/388/ETY – Arvonlisäverotus – Arvonlisäveron vähennys – Vähennetyn veron oikaiseminen – Kiinteän omaisuuden luovutus

Asian käsittely: Alankomaalainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö, joka koskee arvonlisäveron vähennyksen oikaisua. Asia koskee tilannetta, jossa verovelvollinen oli hankkinut luovuttajalta kiinteää omaisuutta, ja jossa luovuttaja oli vähentänyt luovutuksen yhteydessä häneltä laskutetun arvonlisäveron. Kansallinen veroviranomainen kuitenkin katsoi, että luovutuksen olisi tullut tapahtua kansallisen lainsäädännön mukaan verosta vapautettuna ja määräsi luovutuksensaajan suorittamaan luovuttajan vähentämän arvonlisäveron määrää vastaavan määrän. Kansallinen tuomioistuin haluaa selvittää, salliiko kuudes arvonlisäverodirektiivi 77/388/ETY sen, että alun perin tehty arvonlisäveron vähennys oikaistaan direktiivin 20 artiklan mukaisesti siten, että vähennetty määrä kannetaan muulta kuin vähennyksen aiemmin tehneeltä verovelvolliselta, erityisesti siltä, jolle kyseinen verovelvollinen on luovuttanut hyödykkeen.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (28.3.2012), että direktiivi sallii sen, että kun alun perin tehty arvonlisäveron vähennys oikaistaan direktiivin 20 artiklan mukaisesti, vähennetty määrä kannetaan muulta kuin vähennyksen aiemmin tehneeltä verovelvolliselta. Jäsenvaltioilla on laaja harkintavalta sen suhteen, miten oikaisu käytännössä toteutetaan ja kenelle oikaisuvaatimus kohdistetaan. Lisäksi tulkinta, jonka mukaan luovutuksensaajaa ei voitaisi määrätä oikaisuvelvolliseksi, aiheuttaisi erityisesti kiinteistöjen luovutustilanteissa yrityksille oikeudellista epävarmuutta ja estäisi oikaisumenettelyssä perusteettoman hyödyn poistamisen.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Wathelet* katsoi 30.5.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että direktiivissä ei sallita sitä, että kun alun perin tehty arvonlisäveron vähennys oikaistaan, vähennetty määrä kannetaan muulta henkilöltä kuin vähennyksen aiemmin tehneeltä verovelvolliselta, erityisesti siltä, jolle kyseinen verovelvollinen on luovuttanut kiinteistön ja joka ei ole ollut millään tavoin mukana kyseisessä liike-toimessa.

7. Asia C-628/11, *International Jet Management*

Ennakkoratkaisupyyntöön kohde: SEUT 18 artikla (kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltö) – Lentoliikenne – Tilauslentoliikenteen harjoittaminen – Lennot kolmansista maista jäsenvaltion alueelle – Saapumislupa – Unionin oikeuden soveltamisala

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö, joka koskee SEUT 18 artiklan soveltumista ja tulkintaa tilanteessa, jossa unionin lentoliikenteenharjoittaja harjoittaa ei-säännöllistä eli tilauslentoliikennettä kolmansista maista jäsenvaltioiden alueelle. Kolmella ennakkoratkaisukysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään ensinnä, soveltuuko SEUT 18 artikla tilanteeseen, jossa jäsenvaltio vaatii saapumislupaa toisessa jäsenvaltiossa liikenneluvan saaneelta lentoliikenteenharjoittajalta tämän suorittaessa tilauslennon kolmannesta maasta kyseisen jäsenvaltion alueelle. Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, kansallinen tuomioistuin kysyy, rikotaanko SEUT 18 artiklan syrjintäkieltoa kansallisen lain säännöksellä, jonka mukaan saapumisluvan hankkimista edellytetään ainoastaan niiltä unionin lentoliikenteen harjoittajilta, jotka ovat saaneet liikenneluvan jossakin toisessa jäsenvaltiossa. Kolmanneksi kansallinen tuomioistuin tiedustelee, että mikäli SEUT 18 artikla soveltuu, mutta lupavaatimusta sinänsä ei kuitenkaan pidetä syrjivänä, voidaanko saapumisluvan myöntämiselle asettaa syrjintäkieltoa rikkomatta edellytykseksi se, että lentoliikenteenharjoittaja osoittaa, etteivät kyseisessä jäsenvaltiossa liikenneluvan saaneet lentoliikenteenharjoittajat ole kiinnostuneita suorittamaan kyseistä lentoa.

Suomi katsoi kirjallisissa (3.4.2012) ja suullisissa (19.2.2013) huomautuksissaan ensimmäisen kysymyksen osalta, että unionin lentoliikenteenharjoittajien harjoittama, kolmansista maista jäsenvaltioihin suuntautuva ei-säännöllinen lentoliikenne kuuluu unionin oikeuden soveltamisalaan. Näin ollen SEUT 18 artiklan mukainen kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kielto soveltuu pääasiassa esillä olevan kaltaisiin tilanteisiin. Toisen kysymyksen osalta Suomi katsoi, että lupavaatimus, jonka mukaan saapumislupaa edellytetään ainoastaan niiltä kolmansista maista tietyn jäsenvaltion alueelle lentäviltä lentoliikenteenharjoittajilta, jotka ovat saaneet liikenneluvan jossakin toisessa jäsenvaltiossa, on SEUT 18 artiklan vastainen. Ottaen huomioon toiseen kysymykseen annettava vastaus Suomi katsoi, ettei kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen ole tarpeen vastata.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Bot* katsoi 30.4.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että unionin lentoliikenteen harjoittajien harjoittama, kolmansista maista jäsenvaltioihin suuntautuva ei-säännöllinen lentoliikenne kuuluu unionin oikeuden soveltamisalaan. SEUT 18 artiklaa on tulkittava siten, että se estää jäsenvaltiota vaatimasta yhteisön lentoliikenteenharjoittajilta, joilla on toisessa jäsenvaltiossa myönnetty liikennelupa, saapumislupaa kolmannelle maalle sen alueelle suuntautuvia tilauslentoja varten.

8. Asia C-6/12, P Oy

Ennakkoratkaisupyyntöön kohde: SEUT 107 artikla (valtiontuki) – Tuloverotus – Tappioiden vähentämisoikeus omistajanvaihdostilanteessa – Tuen käsite

Asian käsittely: Suomen korkein hallinto-oikeus on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee tuloverolain mukaista tappioiden vähentämisoikeutta omistajanvaihdostilanteessa. Pääasiassa on kyse siitä, onko yhteisölle tai yhtymälle, jonka osakkeista tai osuuksista yli puolet on vaihtanut omistajaa, tuloverolain perusteella erityisestä syystä myönnettävä oikeus tappioiden vähentämiseen EUT-sopimuksessa tarkoitettua valtiontukea. Jos kyseinen erityisistä syistä myönnettävä tappionvähennysoikeus katsottaisiin tueksi, asiassa on kyse myös siitä, voidaanko järjestelmää pitää voimassa olevana tukiohjelmana.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (8.5.2012) ja asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (22.11.2012), että tuloverolain mukaista erityistä tappioiden vähentämisoikeutta omistajanvaihdostilanteissa ei voida katsoa valtiontueksi. SEUT 107 artiklan valikoivuutta koskeva edellytys ei ole esteenä tappioiden vähentämisoikeutta omistajanvaihdostilanteissa koskevalle järjestelmälle. Toissijaisesti Suomi katsoi, että mikäli tuloverolain tappioiden vähentämisoikeutta omistajanvaihdostilanteissa koskeva järjestelmä katsotaan valtiontueksi, kyseistä järjestelmää on pidettävä jo voimassa olevana tukiohjelmana.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* katsoi 7.2.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että siinä määrin kuin tarkasteltavana olevat toimenpiteet ovat valtiontukea, ne on luokiteltava oletetuksi voimassa olevaksi tueksi. Näin ollen kyseisiä tuloverolain säännöksiä voidaan soveltaa aiemman tulkintakäytännön mukaisesti ainakin siihen asti, kunnes komissio mahdollisesti esittää järjestelmää muutettavaksi.

9. Asia C-109/12, Laboratoires Lyocentre

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskeva direktiivi 2001/83/EY – Lääkinnällisistä laitteista annettu direktiivi 93/42/ETY – CE-merkinnällä varustetun lääkinällisen laitteen luokitteluinen lääkkeeksi – Tavaroiden vapaa liikkuvuus

Asian käsittely: Suomen korkein hallinto-oikeus on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö, joka koskee lääkedirektiivin 2001/83/EY ja laitedirektiivin 93/42/ETY tulkintaa. Kolmella ennakkoratkaisukysymyksellään KHO pyrkii selvittämään ensinnä, onko se, että valmiste on yhdessä jäsenvaltiossa katsottu olevan laitedirektiivin mukainen CE-merkinnällä varustettu lääkinnällinen laite, esteenä sille, että toisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen määrittelee kyseisen valmisteon lääkkeeksi. Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, KHO kysyy toiseksi, voidaanko valmiste luokitella lääkkeeksi yksinomaan lääkedirektiivissä säädettyä menettelyä noudattaen, vai onko ennen valmisteon lääkkeeksi määrittelyä noudatettava laitedirektiivin 8 artiklan suojalausekemenettelyä tai 18 artiklan säännöksiä koskien perusteettomasti kiinnitettyä CE-merkintää. Kolmanneksi KHO tiedustelee, asettaako lääkedirektiivi, laitedirektiivi tai unionin oikeus ylipäänsä esteitä sille, että saman jäsenvaltion markkinoilla on saman ainesosan sisältäviä valmisteita samanlaisin vaikutustavoin yhtäältä lääkedirektiivin mukaisena myyntilupaa edellyttävänä lääkkeenä ja toisaalta laitedirektiivin mukaisena lääkinnällisenä laitteena.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (7.6.2012) ja asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (20.2.2013) ettei valmisteen katsominen yhdessä jäsenvaltiossa lääkinälliseksi laitteeksi ja siihen tässä jäsenvaltiossa kiinnitetty CE-merkintä, ole esteenä sille, että toisen jäsenvaltion viranomainen määrittelee kyseisen valmisteen lääkedirektiivin mukaiseksi lääkkeeksi. Toisen kysymyksen osalta *Suomi* katsoi, että laitedirektiivin mukaisella CE-merkinnällä varustettu valmiste, jota jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen mukaan ei voida pitää laitedirektiivissä tarkoitettuna lääkinällisenä laitteena, voidaan luokitella lääkkeeksi yksinomaan lääkedirektiivin perusteella. Luokittelupäätöksestä tulee kuitenkin ilmoittaa komissiolle laitedirektiivin 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen. Kolmannen kysymyksen osalta *Suomi* katsoi, että unionin oikeus ei aseta esteitä sille, että saman jäsenvaltion markkinoilla on saman ainesosan sisältäviä valmisteita samanlaisin vaikutustavoin yhtäältä lääkedirektiivin mukaisena lääkkeenä ja toisaalta laitedirektiivin mukaisena lääkinällisenä laitteena.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* katsoi 30.5.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että laitedirektiivi ei ole esteenä sille, että jäsenvaltio luokittelee tuotteen sen farmakologisten, immunologisten tai metabolisten vaikutusten perusteella lääkedirektiivin mukaiseksi lääkkeeksi, vaikka toinen jäsenvaltio pitää kyseistä tuotetta lääkinällisenä laitteena. Laitedirektiivin 18 artiklaa sovelletaan tuotteeseen, johon CEMerkintä on kiinnitetty, huolimatta siitä, ettei tuote kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan. Sitä vastoin saman direktiivin 8 artiklaa voidaan soveltaa ainoastaan 18 artiklan perusteella. Lisäksi on noudatettava lääkedirektiivin asiaankuuluvia menettelyjä sellaisen tuotteen markkinoille saattamiseksi, joka on asianmukaisesti luokiteltu lääkkeeksi lääkinällisen laitteen sijasta. Julkisasiamies totesi myös, että silloin, kun on kyse kahdesta samankaltaisesta tuotteesta, jotka sisältävät saman ainesosan ja joilla on sama vaikutustapa, unionin oikeudessa ei aseteta esteitä sille, että yksi jäsenvaltio luokittelee tuotteen lääkkeeksi ja toinen lääkinälliseksi laitteeksi. Sitä vastoin tapauksessa, jossa kyseessä on kaksi identtistä tuotetta, yksittäinen jäsenvaltio ei voi luokitella toista lääkkeeksi ja toista lääkinälliseksi laitteeksi.

vaa lainsäädäntöä. Huomioon on tarvittaessa otettava myös vapaaehtoisten eläkemaksujen perusteella täyttyneet vakuutus- tai maksukaudet.

2.1.3 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia C-437/12, X

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: SEUT 110 artikla (maksut) – Autoverotus – Rekisteröinnin yhteydessä kannettava vero – Käytetyn auton maahantuonti – Hiilidioksidipäästöihin perustuvan verojärjestelmän käyttöönotto

Asian käsittely: Alankomaalainen tuomioistuin on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö, joka koskee Alankomaissa käyttöön otetun henkilöauto- ja moottoripyöräveron yhteensopivuutta SEUT 110 artiklan kanssa. Tuomioistuin tiedustelee kysymyksillään pääasiassa sitä, onko unionin oikeuden vastaista se, että käytettynä maahan tuotuun autoon sovelletaan samoja veronmääräytymisperusteita kuin uusiin autoihin (arvon alennus huomioon otettuna), vaikka kyseisen auton ensimmäisenä käyttöönottovuonna voimassa olleen lainsäädännön mukainen verokanta on ollut alhaisempi tai ainakin eri perustein määräytyvä.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (18.1.2013), että SEUT 110 artikla ei ole esteenä sille, että jäsenvaltio nostaa verotuksen tasoa tai muuttaa veron määräytymisperusteita. Arvioitaessa, onko käytetyn ajoneuvon rekisteröinnin yhteydessä kannettava vero suurempi kuin vastaavan aiemmin rekisteröidyn ajoneuvon hinnassa jäljellä olevan veron määrä, vertailu suoritetaan vain sellaisiin aiemmin rekisteröityihin ajoneuvoihin, joihin on sovellettu samoja veronmääräytymisperusteita ja samaa veroasteikkoa kuin nyt rekisteröitävään ajoneuvoon. Edellytyksenä on, että veroperusteiden muutosta voidaan pitää objektiivisten tavoitteiden mukaisena siten, että niiden seurauksena ei ole käytettyjen ajoneuvojen tuonnin merkittävä aleneminen ja että ajoneuvojen arvon alentuminen otetaan asianmukaisesti huomioon.

Suomi esitti 16.4.2013 unionin tuomioistuimelle pyynnön suullisen istunnon järjestämisestä.

2. Asia C-463/12, *Copydan Båndkopi*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Tekijänoikeusdirektiivi 2001/29/EY – Kopiointi yksityiseen käyttöön – Sopiva hyvitys – Hyvitysmaksun periminen matkapuhelinten muistikorteista

Asian käsittely: Tanskalainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö, joka koskee tekijänoikeusdirektiivin 2001/29/EY tulkintaa. Ennakkoratkaisukysymykset koskevat yksityiseen käyttöön tapahtuvaa kappaleen valmistamista ja tekijänoikeusdirektiivin mukaisen hyvitysmaksun perusteita matkapuhelimiin tarkoitettujen muistikorttien osalta. Tuomioistuin tiedustelee, mistä laitteista, missä olosuhteissa ja keneltä hyvitysmaksua voidaan periä. Lisäksi ennakkoratkaisupyyntöä on kysymys etenkin siitä, miten hyvitysmaksun edellytyksenä olevaa oikeudenhaltijalle aiheutuvaa haittaa tulisi direktiivin mukaan arvioida.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (6.2.2013), että sellainen vastikkeellinen tai vastikkeeton kappaleen valmistaminen, joka tapahtuu tekijän ja käyttäjän välisellä sopimuksella ei voi kuulua hyvitysmaksujärjestelmän piiriin. Kun jäsenvaltio asettaa yksityisen kopioinnin edellytykseksi ns. laillisen lähteen vaatimuksen, ei hyvitysmaksun piiriin voi kuulua laittomasta lähteestä tapahtuva kappaleen valmistaminen. Lisäksi Suomi katsoi, että hyvitysmaksun on aina perustuttava siihen haittaan, joka tekijänoikeuden rajoituksen hyödyntämisestä oikeudenhaltijoille aiheutuu. Hyvitysmaksu voidaan lähtökohtaisesti periä kaikista niistä laitteista, joita voidaan perustellusti olettaa käytettävän yksityiseen kopiointiin. Valmistajan tai maahantuojan tietoisuudella ei ole merkitystä, vaan lähtökohtaisesti pelkkä kappaleen valmistamiskapasiteetti riittää hyvitysmaksun määrittämiseen. Maksua ei kuitenkaan voida periä, mikäli laitteet on selvästi varattu muuhun tarkoitukseen kuin yksityiskäyttöön. Tällaisessa tilanteessa unionin oikeus edellyttää joko mahdollisuutta vapautua maksusta tai maksun palautusta.

3. Asia C-575/12, Air Baltic Corporation

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Henkilöiden liikkuminen rajojen ylitse – Asetuksen (EY) N:o 562/2006 (Schengenin rajasäännöstö) ja asetuksen (EY) N:o 810/2009 (viisumisäännöstö) tulkinta – Vaatimus voimassa olevaan matkustusasiakirjaan liitetystä voimassa olevasta viisumista – Kolmannen maan kansalaisen maahantuloedellytykset

Asian käsittely: Latvialaisen tuomioistuimen tekemä ennakkoratkaisupyyntö koskee kolmannen maan kansalaisen maahantulon edellytyksiä. Kansallinen tuomioistuin tiedustele, onko Schengenin rajasäännöstöä (asetus (EY) N:o 562/2006) ja viisumisäännöstöä (asetus (EY) N:o 810/2009) tulkittava siten, että maahantulon edellytyksenä on se, että voimassa olevaan matkustusasiakirjaan on liitetty voimassa oleva viisumi. Lisäksi tuomioistuin tiedustele, johtaako matkustusasiakirjan mitätöinti myös myönnetyn viisumin mitätöintiin.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (28.3.2013), että Schengenin rajasäännöstöä ja viisumisäännöstöä on tulkittava yhtenäisesti. Schengenin rajasäännöstön 7 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaan kolmannen maan kansalaisella on oltava rajan ylittämiseen oikeuttava asiakirja, jonka voimassaolo ei ole päättynyt, ja että asiakirjaan on tarvittaessa liitetty viisumi tai oleskelulupa. Suomi katsoi, että säännös ei salli toisen voimassa olevan matkustusasiakirjan käyttöä yhdessä mitätöidyn viisumillisen passin kanssa. Tätä kantaa tukee myös Schengenin rajasäännöstön 5 artikla. Lisäksi viisumisäännöstön 34 artiklan mukaan viisumi on kumottava, jos sen myöntämistä koskevat edellytykset eivät enää täyty, ja mitätöitävä, jos nämä edellytykset eivät täyttyneet edes viisumin myöntämisaikana.

4. Asia C-117/13, Technische Universität Darmstadt

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Tekijänoikeudesta tietoyhteiskunnassa annettu direktiivi 2001/29/EY – Direktiivin 5 artiklan 3 kohdan n alakohdan tulkinta – Kirjaston kokoelmissa olevien teosten saattaminen digitaaliseen muotoon – Digitoitujen teosten käyttö – Lisenssisopimustarjouksen merkitys

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntöä asiassa, joka koskee tekijänoikeudesta tietoyhteiskunnassa annetun direktiivin 2001/29/EY 5 artiklan 3 kohdan n alakohdan tulkintaa. Kyseisessä säännöksessä säädetään poikkeuksesta tekijänoikeuden haltijan kappaleen valmistamista koskevaan yksinoikeuteen sekä oikeuteen välittää teos yleisölle. Tuomioistuin pyrkii ennakkoratkaisupyyntönsä selvittämään, millä edellytyksin yleisölle avoin kirjasto voi digitoida kokoelmissaan olevia teoksia ja tarjota niitä yleisön saataville, sekä millä tavoin kirjaston käyttäjät voivat hyödyntää näitä teoksia.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (18.6.2013) ensinnä, että pelkästä kustantajan tekemästä tarjouksesta ei seuraa, että teos ei kuuluisi direktiivin 5 artiklan 3 kohdan n alakohdassa tarkoitettun poikkeuksen soveltamisalaan. Toiseksi Suomi katsoi, että jäsenvaltiot voivat myöntää direktiivin nojalla kirjastoille oikeuden digitoida niiden kokoelmiin sisältyviä teoksia, jos tämä on välttämätöntä kyseisen teoksen saattamiseksi yleisön saataviin tähän tarkoitukseen varatulla päätteellä. Kolmanneksi Suomi katsoi, että kyseisellä säännöksellä sallitaan yleisölle siinä tarkoitettujen teosten tulostaminen paperille, mutta ei niiden tallentamista USB-muistikulle tai muulle digitaalisille aineistoille tarkoitettulle alustalle.

2.2 SUOMEA VASTAAN NOSTETUT KANTEET

Tämä jakso koskee SEUT 258 artiklaan perustuvia, jäsenyysvelvoitteiden laiminlyöntiä koskevia rikkomuskanteita, jotka komissio on nostanut Suomea vastaan. Jaksossa 2.2.1 esitetään asiat, joissa on kertomuskaudella annettu tuomio. Jaksossa 2.2.2 esitellään asiat, joissa kertomuskaudella on annettu julkisasiamiehen ratkaisuehdotus. Jaksossa 2.2.3 esitellään kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat, joissa on tehty toimenpiteitä kertomuskauden aikana.

Euroopan komissio voi **SEUT 258 artiklan** perusteella nostaa jäsenvaltiota vastaan jäsenyysvelvoitteiden laiminlyöntiä koskevan **rikkomuskanteen** unionin tuomioistuimessa, jos se katsoo, että jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä sille unionin oikeuden mukaan kuuluvan velvollisuuden. Kanteen nostamista edeltävät aina komission jäsenvaltiolle antama virallinen huomautus ja perusteltu lausunto.

2.2.1 Tuomiot

1. Asia C-74/11, komissio vastaan Suomi

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Ryhmärekisteröinti – Muiden kuin verovelvollisten oikeus liittyä arvonlisäveroryhmään – Ryhmärekisteröintijärjestelmän rajoittaminen tiettyihin toimialoihin

Asian käsittely: Ryhmärekisteröinti tarkoittaa, että yhden jäsenvaltion alueelle sijoittautuneita henkilöitä, jotka ovat oikeudellisesti itsenäisiä, mutta joilla on läheiset rahoitukselliset, taloudelliset ja hallinnolliset suhteet toisiinsa, käsitellään yhtenä verovelvollisena. *Komissio* katsoi kanteessaan (17.2.2011), että Suomen arvonlisäverolain ryhmärekisteröintiä koskevat säännökset ovat arvonlisäverodirektiivin 9 ja 11 artiklan vastaisia ensinnä, koska niissä sallitaan muiden kuin verovelvollisten liittyminen arvonlisäveroryhmään ja toiseksi, koska niissä rajoitetaan ryhmärekisteröintijärjestelmä koskemaan ainoastaan rahoitus- ja vakuutuspalvelujen tarjoajia.

Suomi kiisti komission kanteen vastineessaan (12.4.2011), vastaajan vastauksessaan (8.9.2011) ja asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (6.9.2012). *Suomi* katsoi, että arvonlisäveroryhmään voi kuulua myös ei-verovelvollisia henkilöitä, koska verovelvollisella voi normaalistikin olla sekä arvonlisäveron alaista toimintaa että ei-verollisia toimintoja. Yksittäisten toimijoiden tarkastelun sijaan olennaista on, että arvonlisäveroryhmä muodostaa hallinnollisen ja rahoituksellisen kokonaisuuden, koska arvonlisäverotus ei tällöin vaikuta tapaan, jolla toiminnot on edullisinta organisoida. *Suomi* katsoi myös, ettei direktiivin 11 artiklan sanamuodosta tai tarkoituksesta seuraa, että ryhmärekisteröinnin olisi oltava mahdollinen kaikilla aloilla, jos se otetaan käyttöön. Ryhmärekisteröinnin käyttöönotto on jäsenvaltiolle direktiivissä säädetty mahdollisuus, jota jäsenvaltio voi soveltaa suppeasti tai laajasti edellyttäen, että verotuksen neutraalisuus ei vaarannu.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Jääskinen* antoi ratkaisuehdotuksensa 27.11.2012.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* hylkäsi kanteen 25.4.2013 antamallaan tuomiolla. Tuomioistuin katsoi ensimmäisen väitteen osalta, että direktiivin 11 artiklan sanamuoto tukee sitä, että arvonlisäveroryhmään voi kuulua myös muita kuin verovelvollisia. Tuomioistuin totesi myös, että kyseisen artiklan asiayhteys tai tarkoitus ei puolta komission esittämää tulkintaa. Komission toisen väitteen osalta tuomioistuin totesi, että ryhmärekisteröintijärjestelmän rajoittaminen tiettyihin toimialoihin on mahdollista veropetosten ja veronkierron ehkäisemiseksi. Tuomioistuin katsoi, että komissio ei ollut osoittanut, että järjestelmän rajoittaminen rahoitus- ja vakuutusalan toimijoihin ei olisi perusteltua mainitun tavoitteen toteuttamiseksi.

2.2.2 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset

1. Asia C-309/11, *komissio vastaan Suomi*

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Matkatoimistoihin sovellettava erityisjärjestelmä – Soveltaminen myös muihin kuin suoraan matkustajalle myytäviin palveluihin

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan, että Suomi rikkoo direktiivin 2006/112/EY 306–310 artiklan mukaista matkatoimistojen erityisjärjestelmää, koska Suomessa erityisjärjestelmää sovelletaan myös silloin, kun matkapalvelu myydään muulle taholle kuin matkustajalle (asiakaslähtöinen tulkinta). *Komission* mukaan matkatoimistojen erityisjärjestelmää sovelletaan ainoastaan matkailupalveluihin, jotka matkatoimisto suorittaa suoraan loppukäyttäjille (matkustajalähtöinen tulkinta). *Komissio* on nostanut samalla perusteella kanteen myös kahdeksaa muuta jäsenvaltiota vastaan. *Komissio* katsoo erityisesti, että erityisjärjestelmää ei tule soveltaa silloin, kun matkatoimisto myy matkailupalvelun toiselle matkatoimistolle edelleenmyyntiä varten.

Suomi kiisti *komission* kanteen vastineessaan (1.9.2011) ja vastaajan vastauksessaan (22.12.2011) ja asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (6.3.2013). *Suomi* katsoi, että *komission* kanne perustuu vain direktiivin eräiden kieliversioiden sanamuotoon. Tilanteessa, jossa direktiivin eri kieliversiot poikkeavat toisistaan, säännöksiä tulee Suomen näkemyksen mukaan tulkita direktiivin ja erityisjärjestelmän tavoitteiden mukaisesti. Asiassa on kiistatonta, että asiakaslähtöinen tulkinta toteuttaa paremmin matkatoimistojen erityisjärjestelmän tavoitteet, joita ovat verotuksen yksinkertaistaminen ja verotulojen kohdentuminen siihen jäsenvaltioon, jossa palvelu tosiasiallisesti suoritetaan.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* puolsi 6.6.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa asiakaslähtöistä tulkintaa ja katsoi, että kanne tulee hylätä. *Julkisasiamiehen* mukaan valinta asiakaslähtöisen ja matkustajalähtöisen tulkinnan välillä ei voi perustua direktiivin sanamuotoon, koska eri kieliversioissa käytetään sattumanvaraisesti sanoja "asiakas" ja "matkustaja" ja koska sanalle "matkustaja" ei voida antaa tiukkaa sananmukaista tulkintaa edes matkustajalähtöisessä tulkinnassa. Ratkaisevana seikkana *julkisasiamies* piti sitä, että matkustajalähtöinen tulkinta olisi selvästi vastoin erityisjärjestelmän tavoitteita.

2.2.3 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia C-109/13, *komissio vastaan Suomi*

Kanteen kohde: Direktiivin täytäntöönpanon viivästyminen – Täytäntöönpanotoimien ilmoittamatta jättäminen – Uhkasakko – Direktiivi 2009/72/EY (sähkön sisämarkkinat)

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan, että Suomi ei ole antanut kaikkia tarvittavia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun direktiivin 2009/72/EY säännösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä tai ei ainakaan ole ilmoittanut niitä *komissiolle*. *Komissio* pyytää tuomioistuinta myös määräämään Suomelle 32 140,80 euron suuruisen päivittäisen uhkasakon tuomion julistamispäivästä lähtien.

Suomi osittain myönsi ja osittain kiisti vastineessaan (21.5.2013) täytäntöönpanon ilmoittamatta jättämistä koskevan väitteen. Direktiivin täytäntöönpanosta oli perustellussa lausunnossa asetettuun määräpäivään mennessä (2.7.2012) tehty vain osittainen täytäntöönpanoilmoitus. Sikäli kuin *komission* kanne koski tapaa, jolla direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, *Suomi* katsoi, että kanne tulisi ensisijaisesti jättää tutkimatta ja toissijaisesti hylätä perusteettomana. Kannetta edeltänyt rikkomusmenettely perustui vain ilmoittamatta jättämiseen, joten *komissio* ei voi kanteessaan esittää täytäntöönpanon sisällöllistä arviointia. Vastineessa katsottiin lisäksi, että uhkasakon määräämistä koskeva *komission* pyyntö tulisi ensisijaisesti hylätä perusteettomana tai toissijaisesti *komission* ilmoittaman uhkasakon määrää tulisi alentaa tai uhkasakko jättää kokonaan

määräämättä niiltä osin kuin täytäntöönpanotoimista on ilmoitettu tai ilmoitetaan komissiolle ennen tuomion julistamista.

2. Asia C-111/13, komissio vastaan Suomi

Kanteen kohde: Direktiivin täytäntöönpanon viivästyminen – Täytäntöönpanotoimien ilmoittamatta jättäminen – Uhkasakko – Direktiivi 2009/73/EY (maakaasun sisämarkkinat)

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan, että Suomi ei ole antanut kaikkia tarvittavia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun direktiivin 2009/73/EY säännösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä tai ei ainakaan ole ilmoittanut niitä komissiolle. Komissio pyytää tuomioistuinta myös määräämään Suomelle 28 569,60 euron suuruisen päivittäisen uhkasakon tuomion julistamispäivästä lähtien.

Suomi osittain myönsi ja osittain kiisti vastineessaan (27.5.2013) täytäntöönpanon ilmoittamatta jättämistä koskevan väitteen. Direktiivin täytäntöönpanosta oli perustellussa lausunnossa asetettuun määräpäivään mennessä (2.7.2012) tehty vain osittainen täytäntöönpanoilmoitus. Sikäli kuin komission kanne koski tapaa, jolla direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, Suomi katsoi, että kanne tulisi ensisijaisesti hylätä tutkimatta ja toissijaisesti hylätä perusteettomana. Kannetta edeltänyt rikkomusmenettely perustui vain ilmoittamatta jättämiseen, joten komissio ei voi kanteessaan esittää täytäntöönpanon sisällöllistä arviointia. Vastineessa katsottiin lisäksi, että uhkasakon määräämistä koskeva komission pyyntö tulisi ensisijaisesti hylätä perusteettomana tai toissijaisesti komission ilmoittaman uhkasakon määrää tulisi alentaa tai uhkasakko jättää kokonaan määräämättä niiltä osin kuin täytäntöönpanotoimista on ilmoitettu tai ilmoitetaan komissiolle ennen tuomion julistamista.

3. Asia C-178/13, komissio vastaan Suomi

Kanteen kohde: Direktiivin täytäntöönpanon viivästyminen – Kuljettajien työaikadirektiivi 2002/15/EY – Itsenäiset kuljettajat

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan, että Suomi on jättänyt täyttämättä direktiivin 2002/15/EY 2 artiklan 1 kohdan, 3–7 artiklan ja 11 artiklan mukaiset velvoitteensa, koska se ei ole antanut kaikkia tarvittavia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä itsenäisten kuljettajien osalta direktiivin saattamiseksi osaksi kansallisen lainsäädäntöä tai ei ainakaan ole ilmoittanut niitä komissiolle.

Suomi myönsi komission väitteet ja totesi, että direktiivin täytäntöönpano itsenäisten kuljettajien osalta on viivästynyt perusteltuun lausuntoon vastaamiselle annetusta määräajasta. Lisäksi Suomi totesi, että direktiivin edellyttämät kansalliset täytäntöönpanotoimet itsenäisten kuljettajien osalta on sittemmin toteutettu sekä Manner-Suomen että Ahvenanmaan maakunnan osalta.

2.3 VALITUSASIAT

Seuraava jakso koskee valituksia, jotka on tehty unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta. Kertomuskauden aikana ei ole annettu yhtään tuomiota tai ratkaisuehdotusta valitusasioissa, joissa Suomi olisi osallistunut asian käsittelyyn jo unionin yleisessä tuomioistuimessa. Kirjallisessa vaiheessa on yksi valitusasia, joka esitellään jaksossa 2.3.1.

Unionin yleisen tuomioistuimen antamiin tuomioihin voidaan **hakea muutosta** unionin tuomioistuimelta oikeuskysymysten osalta. Valittajina voivat olla asian kokonaan tai osittain hävinneet osapuolet ja eräin edellytyksin myös muut tahot. Samassa asiassa ensimmäisessä oikeusasteessa väliintulijana olleet tahot ovat asian osapuolia myös valitusvaiheessa.

2.3.1 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Yhdistetyt asiat C-514/11 P, LPN vastaan komissio ja C-605/11 P, Suomi vastaan komissio

Valituksen kohde: Unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-29/08, *LPN vastaan komissio*, antama tuomio – Avoimuusasetus (EY) N:o 1049/2001 – Århus-asetus (EY) N:o 1367/2006 – Asiakirjajulkisuus – Ympäristötieto – Tutkintatoimien tarkoituksen suoja – Ylivoimainen yleinen etu

Asian käsittely: *Suomi* on 25.11.2011 tehnyt valituksen unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-29/08, *LPN vastaan komissio*, antamasta tuomiosta. Asia koskee erityisesti avoimuusasetuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaisen tutkintatoimien tarkoitusten suojaa koskevan poikkeuksen soveltamista. Suomi katsoi valituksessaan ja asiassa 29.5.2013 pidetyssä suullisessa käsittelyssä, että unionin yleisen tuomioistuimen tuomio on asetuksen vastainen, koska siinä on hyväksytty yleinen oletus, jonka mukaan toimielin voi olla luovuttamatta jäsenyysoikeuksien rikkomista koskevan menettelyn asiakirjoja pyytäjille tutkimatta asiakirjoja konkreettisesti ja asiakirjakohtaisesti. Suomi katsoi myös, että unionin yleinen tuomioistuin arvioi tuomiossaan ylivoimaisen yleisen edun olemassaoloa virheellisesti.

2.4 VÄLIINTULOT

Tässä jaksossa esitellään ne unionin tuomioistuimessa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa nostetut suorat kanteet, joissa Suomi on väliintulijana asettunut tukemaan toista asian osapuolista. Näihin kuuluu sekä muita jäsenvaltioita vastaan nostettuja rikkomuskanteita että unionin säädöksiä koskevia kumoamiskanteita. Jaksossa 2.4.1 esitellään asiat, joissa on kertomuskautena annettu tuomio, jaksossa 2.4.2 ne asiat, joissa on annettu julkisasiamiehen ratkaisuehdotus ja jaksossa 2.4.3 kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.

Jäsenvaltio voi aina tehdä **väliintulon** unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevassa suorassa kanneasiassa. Jäsenvaltio voi tehdä väliintulon esimerkiksi komission toista jäsenvaltiota vastaan käynnistämässä SEUT 258 artiklan mukaisessa kanneasiassa tai jäsenvaltion tai yksityisen tahon komissiota vastaan nostamassa SEUT 263 artiklan mukaisessa kumoamiskanteessa. Myös valitusasioissa on mahdollista tehdä väliintulo. Jäsenvaltion tulee väliintulollaan aina tukea jotakin asian osapuolista.

2.4.1 Tuomiot

1. Asia C-480/10, komissio vastaan Ruotsi

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Ryhmärekisteröinti – Ryhmärekisteröintijärjestelmän rajoittaminen tiettyihin toimialoihin

Asian käsittely: *Komissio* katsoi kanteessaan (1.10.2010), että Ruotsin arvonlisäverosäännöt ovat arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan vastaisia siltä osin kuin niissä rajoitetaan ryhmärekisteröintijärjestelmä koskemaan ainoastaan rahoitus- ja vakuutuspalvelujen tarjoajia. Kanteessa oli tältä osin kyse samasta asiasta kuin komission Suomea vastaan nostamassa kanteessa C-74/11.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (19.4.2011) ja asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (6.9.2012) Ruotsia. *Suomi* katsoi, että ryhmärekisteröintijärjestelmän soveltamisalan rajoittaminen rahoitus- ja vakuutusalaan on johdonmukaista sen periaatteen kanssa, että vapautuksia ja poikkeuksia on sovellettava rajoitetusti. Ryhmärekisteröintijärjestelmän käyttöönotto on jäsenvaltioille annettu mahdollisuus. *Suomi* korosti, että jäsenvaltio voi käyttää valintaoikeuttaan selektiivisesti, kunhan järjestelmällä ei loukata verotuksen neutraalisuuden periaatetta.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Jääskinen* antoi ratkaisuehdotuksessaan 27.11.2012.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* hylkäsi kanteen 25.4.2013 antamallaan tuomiolla. Tuomioistuin totesi, että ryhmärekisteröintijärjestelmän rajoittaminen tiettyihin toimialoihin on mahdollista veropetosten ja veronkierron ehkäisemiseksi. Tuomioistuin katsoi, että komissio ei ollut osoittanut, että ryhmärekisteröintijärjestelmän rajoittaminen rahoitus- ja vakuutusalan yrityksiin ei olisi perusteltua mainitun tavoitteen toteuttamiseksi.

2. Asia C-64/11, komissio vastaan Espanja

Kanteen kohde: SEUT 49 artikla (sijoittautumisvapaus) – Välitön verotus – Yrityksen kotipaikan siirtäminen – Siirtyvien omaisuususerien piilevä arvonnousu – Maastapoistumisvero

Asian käsittely: *Komissio* katsoi kanteessaan (11.2.2011) Espanjan rikkovan jäsenyysvelvoitteitaan, sillä Espanjan yhteisöverolaissa säädetään, että yrityksen, joka siirtää kotipaikkansa tai yksittäisiä omaisuususeriä toiseen unionin jäsenvaltioon tai lopettaa toimintansa Espanjassa jatkaakseen sitä toisessa jäsenvaltiossa, on maksetta-

va veroa yrityksen omaisuuserien piilevästä arvonnoususta. Komission mukaan kyseinen säännös on ristiriidassa SEUT 49 artiklassa vahvistetun sijoittautumisvapauden kanssa.

Suomi yhtyi väliintulokirjelmässään (26.10.2011) Espanjan vaatimukseen kanteen hylkäämisestä. *Suomi* katsoi ensisijaisesti, että käsiteltävänä olevaan asiaan ei tullut soveltaa sijoittautumisvapautta. Toissijaisesti *Suomi* katsoi, että Espanjan verolainsäädännön muodostama sijoittautumisvapauden rajoitus on perusteltavissa erityisesti jäsenvaltioiden verotusvallan tasapainoista jakoa koskevan yleisen edun mukaisen tavoitteen turvaamiseksi.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* hyväksyi kanteen pääosin 25.4.2013 antamallaan tuomiolla. Tuomioistuimen mukaan kyseessä on sijoittautumisvapauden rajoitus, koska yhtiötä, joka siirtää kotipaikkansa tai kiinteään toimipaikkaan kuuluvaa omaisuuttaan Espanjasta toiseen jäsenvaltioon, kohdellaan taloudellisesti huonommin kuin samanlaista yhtiötä, joka säilyttää kotipaikkansa ja omaisuutensa Espanjan alueella. Tuomioistuin katsoi myös asiassa C-371/10, *National Grid Indus*, antamaansa tuomioon viitaten, että rajoitusta ei voida pitää oikeutettuna, koska veron kantaminen välittömästi maastapoistumisen perusteella on suhteettoman ankara toimenpide.

3. Asia C-65/11, komissio vastaan Alankomaat

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Ryhmärekisteröinti – Muiden kuin verovelvollisten oikeus liittyä arvonlisäveroryhmään

Asian käsittely: *Komissio* katsoi kanteessaan (24.2.2011), että Irlannin arvonlisäverosäännökset ovat direktiivin 11 artiklan vastaisia siltä osin, kuin niissä sallitaan muiden kuin verovelvollisten liittyminen arvonlisäveroryhmään. Kanteessa oli tältä osin kyse samasta asiasta kuin komission Suomea (C-74/11, *komissio vastaan Suomi*) ja neljää muuta jäsenvaltiota vastaan nostamissa kanteissa.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (29.9.2011) sekä asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (5.9.2012) Alankomaita. *Suomi* vetosi direktiivin 11 artiklan sanamuotoon, jonka mukaan ryhmä koostuu ”henkilöistä” eikä ”verovelvollisista”. *Suomi* katsoi, että ryhmärekisteröinnin tarkoituksena on mahdollistaa kaikkien sellaisten henkilöiden käsitteleminen yhtenä verovelvollisena, jotka itsenäisyydestään huolimatta ovat keskenään läheisissä rahoituksellisissa, taloudellisissa ja hallinnollisissa suhteissa. Tarkasteltaessa tällaista ryhmää kokonaisuutena merkitystä ei ole sillä, että ryhmään kuuluu myös muita kuin verovelvollisia. Mahdollisuus ottaa ryhmään mukaan ei-verovelvollisia henkilöitä edistää arvonlisäverotuksen neutraalisuutta, sillä arvonlisäverotus ei tällöin vaikuta tapaan, jolla toiminnot on edullisinta organisoida.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Jääskinen* antoi ratkaisuehdotuksensa 27.11.2012.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* hylkäsi kanteen 25.4.2013 antamallaan tuomiolla. Unionin tuomioistuin katsoi, että direktiivin 11 artiklan sanamuoto tukee sitä, että arvonlisäveroryhmään voi kuulua myös muita kuin verovelvollisia. Tuomioistuin totesi myös, että kyseisen artiklan asiayhteys tai tarkoitus ei puolla komission esittämää tulkintaa.

4. Asia C-85/11, komissio vastaan Irlanti

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Ryhmärekisteröinti – Muiden kuin verovelvollisten oikeus liittyä arvonlisäveroryhmään

Asian käsittely: *Komissio* katsoi kanteessaan (24.2.2011), että Irlannin arvonlisäverosäännökset ovat direktiivin 11 artiklan vastaisia siltä osin, kuin niissä sallitaan muiden kuin verovelvollisten liittyminen arvonlisäveroryhmään. Kanteessa oli tältä osin kyse samasta asiasta kuin komission Suomea (C-74/11, *komissio vastaan Suomi*) ja neljää muuta jäsenvaltiota vastaan nostamissa kanteissa.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (29.9.2011) sekä asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (5.9.2012) Irlantia. Suomi vetosi direktiivin 11 artiklan sanamuotoon, jonka mukaan ryhmä koostuu ”henkilöistä” eikä ”verovelvollisista”. Suomi katsoi, että ryhmärekisteröinnin tarkoituksena on mahdollistaa kaikkien sellaisten henkilöiden käsitteleminen yhtenä verovelvollisena, jotka itsenäisyydestään huolimatta ovat keskenään läheisissä rahoituksellisissa, taloudellisissa ja hallinnollisissa suhteissa. Tarkasteltaessa tällaista ryhmää kokonaisuutena merkitystä ei ole sillä, että ryhmään kuuluu myös muita kuin verovelvollisia. Mahdollisuus ottaa ryhmään mukaan ei-verovelvollisia henkilöitä edistää arvonlisäverotuksen neutraalisuutta, sillä arvonlisäverotus ei tällöin vaikuta tapaan, jolla toiminnot on edullisinta organisoida.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Jääskinen* antoi ratkaisuehdotuksensa 27.11.2012.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* hylkäsi kanteen 9.4.2013 antamallaan tuomiolla. Unionin tuomioistuin katsoi, että direktiivin 11 artiklan sanamuoto tukee sitä, että arvonlisäveroryhmään voi kuulua myös muita kuin verovelvollisia. Tuomioistuin totesi myös, että kyseisen artiklan asiayhteys tai tarkoitus ei puolla komission esittämää tulkintaa.

5. Asia C-86/11, komissio vastaan Yhdistynyt kuningaskunta

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Ryhmärekisteröinti – Muiden kuin verovelvollisten oikeus liittyä arvonlisäveroryhmään

Asian käsittely: *Komissio* katsoi kanteessaan (24.2.2011), että Yhdistyneen kuningaskunnan arvonlisäverosäännökset ovat direktiivin 11 artiklan vastaisia siltä osin, kuin niissä sallitaan muiden kuin verovelvollisten liittyminen arvonlisäveroryhmään. Kanteessa oli tältä osin kyse samasta asiasta kuin komission Suomea (C-74/11, *komissio vastaan Suomi*) ja neljää muuta jäsenvaltiota vastaan nostamissa kanteissa.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (12.10.2011) sekä asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (6.9.2012) Yhdistynyttä kuningaskuntaa. Suomi vetosi direktiivin 11 artiklan sanamuotoon, jonka mukaan ryhmä koostuu ”henkilöistä” eikä ”verovelvollisista”. Suomi katsoi, että ryhmärekisteröinnin tarkoituksena on mahdollistaa kaikkien sellaisten henkilöiden käsitteleminen yhtenä verovelvollisena, jotka itsenäisyydestään huolimatta ovat keskenään läheisissä rahoituksellisissa, taloudellisissa ja hallinnollisissa suhteissa. Tarkasteltaessa tällaista ryhmää kokonaisuutena merkitystä ei ole sillä, että ryhmään kuuluu myös muita kuin verovelvollisia. Mahdollisuus ottaa ryhmään mukaan ei-verovelvollisia henkilöitä edistää arvonlisäverotuksen neutraalisuutta, sillä arvonlisäverotus ei tällöin vaikuta tapaan, jolla toiminnot on edullisinta organisoida.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Jääskinen* antoi ratkaisuehdotuksensa 27.11.2012.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* hylkäsi kanteen 25.4.2013 antamallaan tuomiolla. Unionin tuomioistuin katsoi, että direktiivin 11 artiklan sanamuoto tukee sitä, että arvonlisäveroryhmään voi kuulua myös muita kuin verovelvollisia. Tuomioistuin totesi myös, että kyseisen artiklan asiayhteys tai tarkoitus ei puolla komission esittämää tulkintaa.

6. Asia C-95/11, komissio vastaan Tanska

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Ryhmärekisteröinti – Muiden kuin verovelvollisten oikeus liittyä arvonlisäveroryhmään

Asian käsittely: *Komissio* katsoi kanteessaan (24.2.2011), että Tanskan arvonlisäverosäännökset ovat direktiivin 11 artiklan vastaisia siltä osin, kuin niissä sallitaan muiden kuin verovelvollisten liittymisen arvonlisäveroryhmään. Kanteessa oli tältä osin kyse samasta asiasta kuin komission Suomea (C-74/11, *komissio vastaan Suomi*) ja neljää muuta jäsenvaltiota vastaan nostamissa kanteissa.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (29.9.2011) sekä asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (5.9.2012) Tanskaa. Suomi vetosi direktiivin 11 artiklan sanamuotoon, jonka mukaan ryhmä koostuu ”henkilöistä” eikä ”verovelvollisista”. Suomi katsoi, että ryhmärekisteröinnin tarkoituksena on mahdollistaa kaikkien sellaisten henkilöiden käsitteleminen yhtenä verovelvollisena, jotka itsenäisyydestään huolimatta ovat keskenään läheisissä rahoituksellisissa, taloudellisissa ja hallinnollisissa suhteissa. Tarkasteltaessa tällaista ryhmää kokonaisuutena merkitystä ei ole sillä, että ryhmään kuuluu myös muita kuin verovelvollisia. Mahdollisuus ottaa ryhmään mukaan ei-verovelvollisia henkilöitä edistää arvonlisäverotuksen neutraalisuutta, sillä arvonlisäverotus ei tällöin vaikuta tapaan, jolla toiminnot on edullisinta organisoida.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Jääskinen* antoi ratkaisuehdotuksensa 27.11.2012.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* hylkäsi kanteen 25.4.2013 antamallaan tuomiolla. Unionin tuomioistuin katsoi, että direktiivin 11 artiklan sanamuoto tukee sitä, että arvonlisäveroryhmään voi kuulua myös muita kuin verovelvollisia. Tuomioistuin totesi myös, että kyseisen artiklan asiayhteys tai tarkoitus ei puolla komission esittämää tulkintaa.

7. Asia C-109/11, komissio vastaan Tšekki

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Ryhmärekisteröinti – Muiden kuin verovelvollisten oikeus liittyä arvonlisäveroryhmään

Asian käsittely: *Komissio* katsoi kanteessaan (3.3.2011), että Tšekin arvonlisäverosäännökset ovat direktiivin 11 artiklan vastaisia siltä osin, kuin niissä sallitaan muiden kuin verovelvollisten liittyminen arvonlisäveroryhmään. Kanteessa oli tältä osin kyse samasta asiasta kuin komission Suomea (C-74/11, *komissio vastaan Suomi*) ja neljää muuta jäsenvaltiota vastaan nostamissa kanteissa. Tšekki vaati ensisijaisesti kanteen tutkimatta jättämistä, koska Tšekin tasavallan arvonlisäverosääntöjen sisältö on ryhmärekisteröinnin osalta sanatarkasti sama kuin direktiivin vastaava säännös. Tšekki ei ollut myöskään ollut tilanteita, joissa arvonlisäveroryhmään olisi kuulunut muita kuin verovelvollisia.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (16.11.2011) sekä asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (6.9.2012) Tšekkiä. Asiakysymysten osalta Suomi vetosi direktiivin 11 artiklan sanamuotoon, jonka mukaan ryhmä koostuu ”henkilöistä” eikä ”verovelvollisista”. Suomi katsoi, että ryhmärekisteröinnin tarkoituksena on mahdollistaa kaikkien sellaisten henkilöiden käsitteleminen yhtenä verovelvollisena, jotka itsenäisyydestään huolimatta ovat keskenään läheisissä rahoituksellisissa, taloudellisissa ja hallinnollisissa suhteissa. Tarkasteltaessa tällaista ryhmää kokonaisuutena merkitystä ei ole sillä, että ryhmään kuuluu myös muita kuin verovelvollisia. Mahdollisuus ottaa ryhmään mukaan ei-verovelvollisia henkilöitä edistää arvonlisäverotuksen neutraalisuutta, sillä arvonlisäverotus ei tällöin vaikuta tapaan, jolla toiminnot on edullisinta organisoida.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Jääskinen* antoi ratkaisuehdotuksensa 27.11.2012.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* hylkäsi kanteen 25.4.2013 antamallaan tuomiolla. Unionin tuomioistuin katsoi, että direktiivin 11 artiklan sanamuoto tukee sitä, että arvonlisäveroryhmään voi kuulua myös muita kuin verovelvollisia. Tuomioistuin totesi myös, että kyseisen artiklan asiayhteys tai tarkoitus ei puolla komission esittämää tulkintaa.

8. Asia C-301/11, komissio vastaan Alankomaat

Kanteen kohde: SEUT 49 artikla (sijoittautumisvapaus) – Välitön verotus – Yrityksen kotipaikan siirtäminen – Siirtyvien omaisuuserien piilevä arvonnousu – Maastapoistumisvero

Asian käsittely: *Komission* mukaan Alankomaat verottaa yritysten realisoitumatonta voittoa siinä yhteydessä, kun yritys tai yrityksen osa siirretään toiseen jäsenvaltioon tai kun yrityksen sääntömääräinen kotipaikka tai kiinteä toimipaikka siirretään toiseen jäsenvaltioon. Tällainen yritysten rajat ylittävän toiminnan aikaansaama

yrittäjien omaisuusarvon realisoitumattomaan arvonnousuun kohdistuva välitön verotus on komission mukaan ristiriidassa SEUT 49 artiklassa turvatun sijoittumisvapauden kanssa.

Suomi teki asiassa väliintulohakemuksen (3.10.2011) tukeakseen Alankomaita.

Alankomaat myönsi kanteen oikeaksi sen jälkeen, kun unionin tuomioistuin oli 29.11.2011 antanut tuomionsa asiassa C-371/10, *National Grid Indus*. Viimeksi mainitussa tuomiossa unionin tuomioistuin katsoi, että ne Alankomaiden verosäännökset, joista myös nyt esillä olevassa asiassa on kyse, ovat ristiriidassa sijoittautumisvapauden kanssa.

Tuomio: Unionin tuomioistuin hyväksyi kanteen 31.1.2013 antamallaan tuomiolla Alankomaiden myönnettyä kanteen oikeaksi.

2.4.2 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset

1. Asiat C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, *Kadi*

Kanteen kohde: Unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-85/09 antaman nk. Kadi II -tuomion kumoaminen – YK:n turvallisuusneuvosto – Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin kohdistuvat rajoittavat toimenpiteet – Täytäntöönpano unionissa

Asian käsittely: Unionin yleinen tuomioistuin antoi asiassa T-85/09, *Yassin Abdullah Kadi vastaan komissio*, 30.9.2010 tuomion, jolla kumottiin asetus (EY) N:o 1190/2008 siltä osin kuin se koski Kadia. Riidanalaisella asetuksella Kadi oli lisätty niitä YK:n turvallisuusneuvoston pakotekomitean nimeämiä henkilöitä koskevaan listaan, joiden varat oli jäädytettävä. Euroopan komissio, EU:n neuvosto ja Yhdistynyt Kuningaskunta ovat hakeneet unionin yleisen tuomioistuimen tuomioon muutosta unionin tuomioistuimelta, ja valitukset on kirjattu unionin tuomioistuimen rekisteriin asianumeroilla C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P. Asiat on unionin tuomioistuimen antamalla määräyksellä yhdistetty kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

Suomi yhtyi väliintulokirjelmässään (12.9.2011) valittajien vaatimuksiin ja katsoi, että asiassa T-85/09 annettu tuomio tulisi kumota ja Kadin nostama, asetuksen osittaista kumoamista koskeva, kanne hylätä perusteettomana. Väliintulokirjelmässä keskityttiin käsittelemään erityisesti tuomion T-85/09 sitä osaa, jossa käsitellään tuomioistuinvalvonnan tasoa, joka EU:ssa on asiassa esillä olevan kaltaisten päätösten osalta toteutettava. Suomi katsoi, että unionin yleisen tuomioistuimen esittämä tuomioistuinvalvonnan tasoa koskeva tulkinta on tässä suhteessa liian laaja.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Bot* katsoi 19.3.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa tuomioistuinvalvonnan tasosta, että unionin tuomioistuinten on tutkittava esillä olevassa tapauksessa, onko asianomainen henkilö saanut tiedoksi riittävät perustelut ja onko hän voinut esittää komissiolle huomautuksensa ennen unionin asiaa koskevan asetuksen antamista. Lisäksi tuomioistuinten on tutkittava, onko komissio ottanut asianosaisen esittämät huomautukset tyydyttävästi huomioon. Sen sijaan tuomioistuimen on valvottava maltillisemmin esitettyjen perustelujen oikeellisuutta. Julkisasiamies katsoi, että koska pakotekomitealla on laaja harkintavalta arvioida tietyn luettelomerkinnän aiheellisuutta, unionin tuomioistuinten on riidanalaisen toimen sisällön valvonnassa rajoitettava tutkimaan, ettei toimi ole ilmeisen epäasianmukainen tai kohtuuton tavoitellun päämäärän eli kansainvälisen terrorismin torjunnan kannalta.

2. Asia C-189/11, *komissio vastaan Espanja*

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Matkatoimistoja koskeva erityisjärjestelmä – Soveltaminen myös muihin kuin suoraan matkustajalle myytäviin palveluihin

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan, että Espanja rikkoo arvonlisäverodirektiivin 306–310 artiklan mukaista matkatoimistojen erityisjärjestelmää, koska erityisjärjestelmää sovelletaan myös silloin, kun matkapalvelu myydään muulle taholle kuin matkustajalle. *Komissio* on nostonut samalla perusteella kanteen myös Suomea (asia C-309/11, *komissio vastaan Suomi*) ja seitsemää muuta jäsenvaltiota vastaan. *Komissio* katsoo lisäksi, että Espanjan lainsäädännön eräät erityisjärjestelmän soveltamisalaa ja veron vähentämisoikeutta koskevat säännökset ovat arvonlisäverodirektiivin vastaiset.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (5.1.2012) Espanjaa. *Suomi* katsoi, että komission kanne perustuu vain arvonlisäverodirektiivin eräiden kieliversioiden sanamuotoon. Tilanteessa, jossa direktiivin eri kieliversiot poikkeavat toisistaan, säännöksiä tulee Suomen näkemyksen mukaan tulkita direktiivin ja erityisjärjestelmän tavoitteiden mukaisesti. Asiassa on kiistatonta, että Espanjan noudattama tulkinta toteuttaa paremmin matkatoimistojen erityisjärjestelmän tavoitteet, joita ovat verotuksen yksinkertaistaminen ja verotulojen kohdentuminen siihen jäsenvaltioon, jossa palvelu tosiasiallisesti suoritetaan.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* katsoi 6.6.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että kanne tulee hylätä. Julkisasiamiehen mukaan erityisjärjestelmän tulkinta ei tältä osin voi perustua pelkkään sanamuotoon, koska eri kieliversioissa käytetään sattumanvaraisesti sanoja "asiakas" ja "matkustaja" ja koska sanalle "matkustaja" ei voida antaa tiukkaa sananmukaista tulkintaa edes komission puoltamassa tulkintavaihtoehdossa. Ratkaisevana seikkana julkisasiamies piti sitä, että komission tulkinta olisi selvästi vastoin erityisjärjestelmän tavoitteita. Kanteen muiden kohtien osalta julkisasiamies katsoi, että kanne tulee hyväksyä.

3. Asia C-193/11, *komissio vastaan Puola*

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Matkatoimistoja koskeva erityisjärjestelmä – Soveltaminen myös muihin kuin suoraan matkustajalle myytäviin palveluihin

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan, että Puola rikkoo arvonlisäverodirektiivin 306–310 artiklan mukaista matkatoimistojen erityisjärjestelmää, koska erityisjärjestelmää sovelletaan myös silloin, kun matkapalvelu myydään muulle taholle kuin matkustajalle. *Komissio* on nostonut samalla perusteella kanteen myös Suomea (asia C-309/11, *komissio vastaan Suomi*) ja seitsemää muuta jäsenvaltiota vastaan.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (5.1.2012) Puolaa. *Suomi* katsoi, että komission kanne perustuu vain arvonlisäverodirektiivin eräiden kieliversioiden sanamuotoon. Tilanteessa, jossa direktiivin eri kieliversiot poikkeavat toisistaan, säännöksiä tulee Suomen näkemyksen mukaan tulkita direktiivin ja erityisjärjestelmän tavoitteiden mukaisesti. Asiassa on kiistatonta, että Puolan noudattama tulkinta toteuttaa paremmin matkatoimistojen erityisjärjestelmän tavoitteet, joita ovat verotuksen yksinkertaistaminen ja verotulojen kohdentuminen siihen jäsenvaltioon, jossa palvelu tosiasiallisesti suoritetaan.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* katsoi 6.6.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että kanne tulee hylätä. Julkisasiamiehen mukaan erityisjärjestelmän tulkinta ei tältä osin voi perustua pelkkään sanamuotoon, koska eri kieliversioissa käytetään sattumanvaraisesti sanoja "asiakas" ja "matkustaja" ja koska sanalle "matkustaja" ei voida antaa tiukkaa sananmukaista tulkintaa edes komission puoltamassa tulkintavaihtoehdossa. Ratkaisevana seikkana julkisasiamies piti sitä, että komission tulkinta olisi selvästi vastoin erityisjärjestelmän tavoitteita.

4. Asia C-236/11, *komissio vastaan Italia*

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Matkatoimistoja koskeva erityisjärjestelmä – Soveltaminen myös muihin kuin suoraan matkustajalle myytäviin palveluihin

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan, että Italia rikkoo arvonlisäverodirektiivin 306–310 artiklan mukaista matkatoimistojen erityisjärjestelmää, koska erityisjärjestelmää sovelletaan myös silloin, kun matkapalvelu

myydään muulle taholle kuin matkustajalle. Komissio on noston samalla perusteella kanteen myös Suomea (asia C-309/11, *komissio vastaan Suomi*) ja seitsemää muuta jäsenvaltiota vastaan.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (5.1.2012) Italiaa. *Suomi* katsoi, että komission kanne perustuu vain arvonlisäverodirektiivin eräiden kieliversioiden sanamuotoon. Tilanteessa, jossa direktiivin eri kieliversiot poikkeavat toisistaan, säännöksiä tulee Suomen näkemyksen mukaan tulkita direktiivin ja erityisjärjestelmän tavoitteiden mukaisesti. Asiassa on kiistatonta, että Italian noudattama tulkinta toteuttaa paremmin matkatoimistojen erityisjärjestelmän tavoitteet, joita ovat verotuksen yksinkertaistaminen ja verotulojen kohdentuminen siihen jäsenvaltioon, jossa palvelu tosiasiallisesti suoritetaan.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* katsoi 6.6.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että kanne tulee hylätä. Julkisasiamiehen mukaan erityisjärjestelmän tulkinta ei tältä osin voi perustua pelkään sanamuotoon, koska eri kieliversioissa käytetään sattumanvaraisesti sanoja "asiakas" ja "matkustaja" ja koska sanalle "matkustaja" ei voida antaa tiukkaa sananmukaista tulkintaa edes komission puoltamassa tulkintavaihtoehdossa. Ratkaisevana seikkana julkisasiamies piti sitä, että komission tulkinta olisi selvästi vastoin erityisjärjestelmän tavoitteita.

5. Asia C-269/11, *komissio vastaan Tšekki*

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Matkatoimistoja koskeva erityisjärjestelmä – Soveltaminen myös muihin kuin suoraan matkustajalle myytäviin palveluihin

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan, että Tšekki rikkoo arvonlisäverodirektiivin 306–310 artiklan mukaista matkatoimistojen erityisjärjestelmää, koska erityisjärjestelmää sovelletaan myös silloin, kun matkapalvelu myydään muulle taholle kuin matkustajalle. Komissio on noston samalla perusteella kanteen myös Suomea (asia C-309/11, *komissio vastaan Suomi*) ja seitsemää muuta jäsenvaltiota vastaan.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (5.1.2012) Tšekkiä. *Suomi* katsoi, että komission kanne perustuu vain arvonlisäverodirektiivin eräiden kieliversioiden sanamuotoon. Tilanteessa, jossa direktiivin eri kieliversiot poikkeavat toisistaan, säännöksiä tulee Suomen näkemyksen mukaan tulkita direktiivin ja erityisjärjestelmän tavoitteiden mukaisesti. Asiassa on kiistatonta, että Tšekin noudattama tulkinta toteuttaa paremmin matkatoimistojen erityisjärjestelmän tavoitteet, joita ovat verotuksen yksinkertaistaminen ja verotulojen kohdentuminen siihen jäsenvaltioon, jossa palvelu tosiasiallisesti suoritetaan.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* katsoi 6.6.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että kanne tulee hylätä. Julkisasiamiehen mukaan erityisjärjestelmän tulkinta ei tältä osin voi perustua pelkään sanamuotoon, koska eri kieliversioissa käytetään sattumanvaraisesti sanoja "asiakas" ja "matkustaja" ja koska sanalle "matkustaja" ei voida antaa tiukkaa sananmukaista tulkintaa edes komission puoltamassa tulkintavaihtoehdossa. Ratkaisevana seikkana julkisasiamies piti sitä, että komission tulkinta olisi selvästi vastoin erityisjärjestelmän tavoitteita.

6. Asia C-293/11, *komissio vastaan Kreikka*

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Matkatoimistoja koskeva erityisjärjestelmä – Soveltaminen myös muihin kuin suoraan matkustajalle myytäviin palveluihin

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan, että Kreikka rikkoo arvonlisäverodirektiivin 306–310 artiklan mukaista matkatoimistojen erityisjärjestelmää, koska erityisjärjestelmää sovelletaan myös silloin, kun matkapalvelu myydään muulle taholle kuin matkustajalle. Komissio on noston samalla perusteella kanteen myös Suomea (asia C-309/11, *komissio vastaan Suomi*) ja seitsemää muuta jäsenvaltiota vastaan.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (5.1.2012) Kreikkaa. *Suomi* katsoi, että komission kanne perustuu vain arvonlisäverodirektiivin eräiden kieliversioiden sanamuotoon. Tilanteessa, jossa direktiivin eri kieliversiot poikkeavat

toisistaan, säännöksiä tulee Suomen näkemyksen mukaan tulkita direktiivin ja erityisjärjestelmän tavoitteiden mukaisesti. Asiassa on kiistatonta, että Kreikan noudattama asiakaslähtöinen tulkinta toteuttaa paremmin matkatoimistojen erityisjärjestelmän tavoitteet, joita ovat verotuksen yksinkertaistaminen ja verotulojen kohdentuminen siihen jäsenvaltioon, jossa palvelu tosiasiallisesti suoritetaan.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* katsoi 6.6.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että kanne tulee hylätä. Julkisasiamiehen mukaan erityisjärjestelmän tulkinta ei tältä osin voi perustua pelkkään sanamuotoon, koska eri kieliversioissa käytetään sattumanvaraisesti sanoja "asiakas" ja "matkustaja" ja koska sanalle "matkustaja" ei voida antaa tiukkaa sananmukaista tulkintaa edes komission puoltamassa tulkintavaihtoehdossa. Ratkaisevana seikkana julkisasiamies piti sitä, että komission tulkinta olisi selvästi vastoin erityisjärjestelmän tavoitteita.

7. Asia C-296/11, komissio vastaan Ranska

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Matkatoimistoja koskeva erityisjärjestelmä – Soveltaminen myös muihin kuin suoraan matkustajalle myytäviin palveluihin

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan, että Ranska rikkoo arvonlisäverodirektiivin 306–310 artiklan mukaista matkatoimistojen erityisjärjestelmää, koska erityisjärjestelmää sovelletaan myös silloin, kun matkapalvelu myydään muulle taholle kuin matkustajalle. *Komissio* on nostonut samalla perusteella kanteen myös Suomea (asia C-309/11, *komissio vastaan Suomi*) ja seitsemää muuta jäsenvaltiota vastaan.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (5.1.2012) Ranskaa. *Suomi* katsoi, että komission kanne perustuu vain arvonlisäverodirektiivin eräiden kieliversioiden sanamuotoon. Tilanteessa, jossa direktiivin eri kieliversiot poikkeavat toisistaan, säännöksiä tulee Suomen näkemyksen mukaan tulkita direktiivin ja erityisjärjestelmän tavoitteiden mukaisesti. Asiassa on kiistatonta, että Ranskan noudattama tulkinta toteuttaa paremmin matkatoimistojen erityisjärjestelmän tavoitteet, joita ovat verotuksen yksinkertaistaminen ja verotulojen kohdentuminen siihen jäsenvaltioon, jossa palvelu tosiasiallisesti suoritetaan.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* katsoi 6.6.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että kanne tulee hylätä. Julkisasiamiehen mukaan erityisjärjestelmän tulkinta ei tältä osin voi perustua pelkkään sanamuotoon, koska eri kieliversioissa käytetään sattumanvaraisesti sanoja "asiakas" ja "matkustaja" ja koska sanalle "matkustaja" ei voida antaa tiukkaa sananmukaista tulkintaa edes komission puoltamassa tulkintavaihtoehdossa. Ratkaisevana seikkana julkisasiamies piti sitä, että komission tulkinta olisi selvästi vastoin erityisjärjestelmän tavoitteita.

8. Asia C-450/11, komissio vastaan Portugali

Kanteen kohde: Arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY – Matkatoimistoja koskeva erityisjärjestelmä – Soveltaminen myös muihin kuin suoraan matkustajalle myytäviin palveluihin

Asian käsittely: *Komissio* katsoo kanteessaan, että Portugali rikkoo arvonlisäverodirektiivin 306–310 artiklan mukaista matkatoimistojen erityisjärjestelmää, koska erityisjärjestelmää sovelletaan myös silloin, kun matkapalvelu myydään muulle taholle kuin matkustajalle. *Komissio* on nostonut samalla perusteella kanteen myös Suomea (asia C-309/11, *komissio vastaan Suomi*) ja seitsemää muuta jäsenvaltiota vastaan.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (9.3.2012) Portugalia. *Suomi* katsoi, että komission kanne perustuu vain arvonlisäverodirektiivin eräiden kieliversioiden sanamuotoon. Tilanteessa, jossa direktiivin eri kieliversiot poikkeavat toisistaan, säännöksiä tulee Suomen näkemyksen mukaan tulkita direktiivin ja erityisjärjestelmän tavoitteiden mukaisesti. Asiassa on kiistatonta, että Portugalin noudattama asiakaslähtöinen tulkinta toteuttaa paremmin matkatoimistojen erityisjärjestelmän tavoitteet, joita ovat verotuksen yksinkertaistaminen ja verotulojen kohdentuminen siihen jäsenvaltioon, jossa palvelu tosiasiallisesti suoritetaan.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Sharpston* katsoi 6.6.2013 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että kanne tulee hylätä. Julkisasiamiehen mukaan erityisjärjestelmän tulkinta ei tältä osin voi perustua pelkään sanamuotoon, koska eri kieliversioissa käytetään sattumanvaraisesti sanoja "asiakas" ja "matkustaja" ja koska sanalle "matkustaja" ei voida antaa tiukkaa sananmukaista tulkintaa edes komission puoltamassa tulkintavaihtoehdossa. Ratkaisevana seikkana julkisasiamies piti sitä, että komission tulkinta olisi selvästi vastoin erityisjärjestelmän tavoitteita.

2.4.3 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asiat C-40/12 P, C-50/12 P ja C-58/12 P, *Gascogne Sack Deutschland, Kendrion ja Groupe Gascogne vastaan komissio*

Kanteen kohde: Oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto – Oikeudenkäynnin viivästymisen huomioiminen

Asian käsittely: *Unionin tuomioistuim* esitti unionin tuomioistuimen perussäännön 24 artiklan 2 kohdan mukaisen pyynnön jäsenvaltioille ja unionin toimielimille vastata sen esittämiin kysymyksiin, jotka koskivat oikeudenkäynnin kohtuullista kestoa unionin yleisessä tuomioistuimessa.

Suomi vastasi unionin tuomioistuimen kysymyksiin 18.1.2013. Suomi totesi, että se ei ole osallistunut asioiden käsittelyyn yleisessä tuomioistuimessa, eikä unionin tuomioistuimessa, joten se vastaa yleisellä tasolla unionin tuomioistuimen kysymyksiin. Suomi totesi, että oikeudenkäynnin kohtuullisuutta tulee tarkastella tapauskohtaisesti kunkin asian olosuhteita koskevan kokonaisarvioinnin perusteella, ottaen huomioon esimerkiksi tapauksen monimutkaisuus, oikeudenkäynnin osapuolten menettely sekä asian merkitys asianosaiselle. Suomi totesi, että oikeussuojakeinoina tilanteessa, jossa oikeudenkäynnin keston kohtuullisuutta koskevaa oikeutta on loukattu, tulevat kysymykseen oikeudenkäynnin osapuolelle määrätyn taloudellisen seuraamuksen alentaminen oikeudenkäynnin keston perusteella sekä mahdollisuus esittää vahingonkorvausvaatimus unionia kohtaan SEUT 268 ja 340 artiklan perusteella.

2. Asia T-306/12, *Spirlea vastaan komissio*

Kanteen kohde: Avoimuusasetus (EY) N:o 1049/2001 – EU Pilot -menettelyyn liittyvien asiakirjojen julkisuus

Asian käsittely: *Spirlea* on nostanut (10.7.2012) unionin yleisessä tuomioistuimessa komissiota vastaan kanteen, jossa hän vaatii kumoamaan komission päätöksen, jolla komissio kieltäytyi antamasta tutustumisoikeutta kahteen EU pilot -asiaan liittyvään muistioon. *Spirlea* katsoo, että komissio on soveltanut virheellisesti avoimuusasetuksen 4 artiklan 2 kohdan poikkeusperusteita ja laiminlyönyt velvollisuutensa tutkia konkreettisesti, voidaanko tutustumisoikeus myöntää muistioiden osiin. Lisäksi *Spirlea* katsoo komission loukanneet suhteellisuusperiaatetta, koska komissio on vedonnut tutkintatoimien tarkoitusten suojaan poikkeusperusteena, mutta ei ole asianmukaisesti arvioinut sitä suhteessa ylivoiimaiseen yleiseen etuun.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (28.2.2013) *Spirleaa*. Suomi katsoi, että komission päätös oli virheellinen sen vuoksi, että se perustui yleiseen olettamaan, jonka mukaan rikkomusmenettelyn asiakirjojen luovuttaminen lähtökohtaisesti vahingoittaisi tutkintatoimien tarkoituksen suojaa. Suomi katsoi yhtäältä, että tällaista yleistä olettamaa ei voida soveltaa rikkomusmenettelyihin, ja toisaalta, että EU Pilot -menettely joka tapauksessa poikkeaa rikkomusmenettelystä asiakirjojen luovuttamisesta mahdollisesti aiheutuvan vahingon arvioinnin osalta. Lisäksi Suomi arvosteli tapaa, jolla komissio oli perustellut sitä, että ylivoimainen yleinen etu ei edellytä asiakirjojen luovuttamista.

3. Asia T-402/12, *Schlyter vastaan komissio*

Kanteen kohde: Avoimuusasetus (EY) N:o 1049/2001 – Teknisiä määräyksiä koskevat komission huomautukset – Direktiivi 98/43/EY

Asian käsittely: Euroopan parlamentin jäsen *Carl Schlyter* on nostanut (6.9.2012) unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteen komissiota vastaan, koska komissio kieltäytyi luovuttamasta huomautuksiaan, jotka se oli esittänyt teknisten määräysten ilmoittamista koskevassa menettelyssä. Kyseiset huomautukset koskivat Ranskan ilmoitusta antaa lainsäädäntöä nanohiukkasaineita koskevien vuosi-ilmoitusten sisällöstä ja niiden jättämisen edellytyksistä. Schlyterin mukaan komissio on tulkinut virheellisesti avoimuusasetusta katsoessaan, että kyseisten huomautusten luovuttaminen haittaisi tutkinta- ja tarkastustoimien tarkoitusta.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (25.4.2013) Schlyteriä. Suomi katsoi, että komissio voi jättää direktiivin 98/43/EY mukaiseen menettelyyn liittyvät asiakirjat luovuttamatta vain, jos se avoimuusasetuksen pääsäännön mukaisesti osoittaa, että luovuttaminen saattaisi konkreettisesti ja tosiasiallisesti vahingoittaa tutkintatoimien tarkoituksen suojaa. Teknisten määräysten ilmoittamista koskeva menettely poikkeaa niistä tutkintatoimista, joiden osalta unionin tuomioistuin on katsonut, että komissio voi vedota yleiseen oletettavaan tutkintatoimien tarkoituksen suojan vahingoittumisesta. Kyseiset asiakirjat sisältävät ympäristötietoa, joten poikkeuksia, joiden nojalla komissio voi kieltäytyä luovuttamasta asiakirjaa, tulee tulkita suppeasti myös Århus-asetuksen nojalla. Lisäksi Suomi arvosteli tapaa, jolla komissio oli perustellut sitä, että ylivoimainen yleinen etu ei edellytä asiakirjojen luovuttamista.

4. Asia C-417/12 P, *Tanska vastaan komissio*

Kanteen kohde: EMOTR – Maataloustukirahasto – Rahoitusoikaisu – Jäsenvaltion tiettyjen menojen jättäminen yhteisörahoituksen ulkopuolelle

Asian käsittely: *Tanska* on tehnyt 13.9.2012 valituksen unionin yleisen tuomioistuimen tuomiosta asiassa T-212/09, *Tanska vastaan komissio*. Tanska vaatii unionin tuomioistuinta kumoamaan yleisen tuomioistuimen tuomion tai toissijaisesti palauttamaan asian yleiseen tuomioistuimeen uudelleen käsiteltäväksi. Yleisen tuomioistuimen tuomio koskee komission tekemää päätöstä, jossa komissio jätti tietyt Tanskan ilmoittamat menot Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta ja Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) maksettavan rahoituksen ulkopuolelle. Tanska pyysi yleistä tuomioistuinta kumoamaan komission kyseisen päätöksen, mutta yleinen tuomioistuin hylkäsi Tanskan kanteen.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (12.3.2013) Tanskaa. Suomi katsoi, että yleinen tuomioistuin tulkitsi tuomiossaan virheellisesti etenkin asetuksen (EY) N:o 2316/1999 19 artiklan 4 kohdan mukaista ylläpitovaatimusta hyväksyessään komission väitteen siitä, että kyseessä olleet kesantoalat olisi pitänyt niittää. Lisäksi väliintulokirjelmässä katsottiin, että yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen komission ja jäsenvaltioiden välisen todistustaakan jaon ja Tanskalle asetetun näyttökynnyksen osalta.

5. Asia C-427/12, *komissio vastaan parlamentti ja neuvosto*

Kanteen kohde: SEUT 290 ja 291 artiklat – Delegoidut säädökset ja täytäntöönpanosäädökset

Asian käsittely: *Komissio* on nostanut unionin tuomioistuimessa kanteen neuvostoa ja parlamenttia vastaan biosidivalmisteiden markkinoilla saataville asettamisesta ja käytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 528/2012 80 artiklan 1 kohdan kumoamiseksi siltä osin, kuin siinä säädetään Euroopan kemikaalivirastolle suoritettavien maksujen täsmentämisestä SEUT 291 artiklan mukaisella täytäntöönpanosäädöksellä. Komissio väittää, että kemikaalivirastolle suoritettavien maksujen täsmentämiseen liittyvät toimenpiteet täydentävät asetusta, joten komissiolle olisi pitänyt siirtää säädösvaltaa SEUT 290 artiklan mukaisesti.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (18.3.2013) parlamenttia ja neuvostoa. Suomi katsoi parlamentin ja neuvoston toimineen perussopimusten mukaisesti siirtäessään asetuksessa komissiolle SEUT 291 artiklan mukaista täytäntöönpanovaltaa kemikaalivirastolle suoritettavien maksujen täsmentämiseksi. Suomi katsoi, että valinta SEUT 290 ja 291 artiklan välillä tulee aina tehdä tapauskohtaisen harkinnan pohjalta. Delegoituja säädöksiä tulee käyttää silloin, kun SEUT 290 artiklassa asetetut edellytykset täyttyvät. Tällöin ei ole mahdollista soveltaa SEUT 291 artiklaa. Vastaavasti, mikäli SEUT 290 artiklan edellytykset eivät täyty, voi unionin lainsäätäjä siirtää komissiolle ainoastaan täytäntöönpanovaltaa.

6. Asia C-525/12, komissio vastaan Saksa

Kanteen kohde: Vesipuitedirektiivi 2000/60/EY – 2 artiklan 38 kohta ja 9 artikla – Käsitteen ”vesipalvelu” tulkinta

Asian käsittely: *Komissio* on nostanut unionin tuomioistuimessa Saksaa vastaan kanteen, joka koskee vesipuitedirektiiviin sisältyvän vesipalvelun käsitteen soveltamisalaa. Komissio katsoo, että Saksa on vesipuitedirektiivin vastaisesti jättänyt tietyt palvelut ”vesipalvelun” käsitteen soveltamisalan ulkopuolelle.

Suomi yhtyi väliintulokirjelmässään (24.5.2013) Saksan vaatimukseen siitä, että kannetta ei tule ottaa tutkittavaksi, koska komissio ei ollut muotoillut kannevaatimustaan riittävän selkeästi. Suomi tuki toiseksi Saksan vaatimusta kanteen hylkäämisestä. Suomi katsoi, että komissio tulkitsee vesipalvelujen käsitettä liian laajasti. Jotta tietyssä toiminnassa voisi olla kyse vesipalvelusta, toiminnan on täytettävä palvelun perustunnusmerkit, joihin kuuluu muun muassa palveluntarjoajan ja palvelun vastaanottajan välinen suhde. Suomi totesi lisäksi, että vesipuitedirektiivi jättää jäsenvaltioille harkintavaltaa sen tavoitteiden saavuttamisen suhteen.

7. Asia C-598/12, komissio vastaan Puola

Kanteen kohde: Direktiivin täytäntöönpanotoimien ilmoittamatta jättäminen – SEUT 260 artiklan 3 kohta – Uhkasakko – Direktiivi 2009/72/EY (sähkön sisämarkkinat)

Asian käsittely: *Komission* mukaan Puola ei ole täyttänyt sähkön sisämarkkinointa koskevista yhteisistä säännöistä annetun direktiivin 2009/72/EY mukaisia velvoitteitaan, sillä se ei ole antanut kaikkia tarvittavia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä direktiivien säännösten saattamiseksi osaksi Puolan lainsäädäntöä tai ei ainakaan ole ilmoittanut niitä komissiolle. Komissio pyytää tuomioistuinta lisäksi määräämään Puolalle päiväkohtaista uhkasakkoa 84 378,24 euroa tuomion julistamispäivästä alkaen. Asia on samantyyppinen kuin komission Suomea vastaan nostama kanne C-109/13.

Suomi teki asiassa väliintulohakemuksen (28.5.2013) tukeakseen Puolaa.

8. Asia T-29/13, AbbVie ym. vastaan EMA

Kanteen kohde: Asiakirjajulkisuus – Avoimuusasetuksen 4 artiklan 2 kohdan poikkeusperusteet – Taloudellisten etujen suoja – Lääkkeen myyntilupaa koskevat asiakirjat

Asian käsittely: *Lääkeyhtiöt AbbVie, Inc. ja AbbVie Ltd* ovat nostaneet unionin yleisessä tuomioistuimessa Euroopan lääkevirastoa (EMA) vastaan kanteen, joissa ne vaativat unionin yleistä tuomioistuinta kumoamaan EMA:n tekemän päätöksen (EMA/685471/2012). Riidanalaisella päätöksellä annettiin kolmansille oikeus tutustua kantajien lääkkeen myyntilupaa koskevan hakemuksen yhteydessä EMA:lle toimittamiin asiakirjoihin.

Suomi teki asiassa väliintulohakemuksen (6.5.2013) tukeakseen Euroopan lääkevirastoa.

9. Asia T-44/13, *AbbVie Inc. vastaan EMA*

Kanteen kohde: Asiakirjajulkisuus – Avoimuusasetuksen 4 artiklan 2 kohdan poikkeusperusteet – Taloudellisten etujen suoja – Lääkkeen myyntilupaa koskevat asiakirjat

Asian käsittely: *Lääkeyhtiöt AbbVie, Inc. ja AbbVie Ltd* ovat nostaneet unionin yleisessä tuomioistuimessa Euroopan lääkevirastoa (EMA) vastaan kanteen, joissa ne vaativat unionin yleistä tuomioistuinta kumoamaan EMA:n tekemän päätöksen (EMA/748792/2012). Riidanalaisella päätöksellä annettiin kolmansille oikeus tutustua kantajien lääkkeen myyntilupaa koskevan hakemuksen yhteydessä EMA:lle toimittamiin asiakirjoihin.

Suomi teki asiassa väliintulohakemuksen (6.5.2013) tukeakseen Euroopan lääkevirastoa.

10. Asia C-55/13, *komissio vastaan Puola*

Kanteen kohde: Direktiivin täytäntöönpanotoimien ilmoittamatta jättäminen – SEUT 260 artiklan 3 kohta – Uhkasakko – Direktiivi 2009/73/EY (maakaasun sisämarkkinat)

Asian käsittely: *Komission* mukaan Puola ei ole täyttänyt maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun direktiivin 2009/73/EY mukaisia velvoitteitaan, sillä se ei ole antanut kaikkia tarvittavia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä direktiivien säännösten saattamiseksi osaksi Puolan lainsäädäntöä tai ei ainakaan ole ilmoittanut niitä komissiolle. Komissio pyytää tuomioistuinta lisäksi määräämään Puolalle päiväkohtaista uhkasakkoa 88 819,20 euroa tuomion julistamispäivästä alkaen. Asia on samantyyppinen kuin *komission* Suomea vastaan nostama kanne C-111/13.

Suomi teki asiassa väliintulohakemuksen (28.5.2013) tukeakseen Puolaa.

11. Asia T-115/13, *Dennekamp vastaan parlamentti*

Kanteen kohde: Asiakirjajulkisuus – Asetus (EY) N:o 1049/2001 – Asetus (EY) N:o 45/2001 – Henkilötietojen suoja – Euroopan parlamentin lisäeläkejärjestelmä

Asian käsittely: *Gert-Jan Dennekamp* on nostanut unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteen Euroopan parlamenttia vastaan asetuksen (EY) N:o 1049/2001 (avoimuusasetus) ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 (henkilötietojen suojasta) soveltamista koskevassa asiassa. Dennekamp vaatii tuomioistuinta kumoamaan parlamentin päätöksen, jolla parlamentti kieltäytyi luovuttamasta Dennekampille tiettyjä asiakirjoja, jotka koskivat Euroopan parlamentin jäsenten lisäeläkejärjestelmää.

Suomi teki asiassa väliintulohakemuksen (11.6.2013) tukeakseen Dennekampia.

3 RIKKOMUSMENETTELYT

Seuraavassa esitellään ne SEUT 258 artiklaan perustuvat Euroopan komission Suomea vastaan käynnistämät rikkomusmenettelyt, joissa kertomuskauden aikana on vastattu komission antamaan viralliseen huomautukseen (3.1 jakso) tai perusteltuun lausuntoon (3.2 jakso). Kertomuskaudella ei ole vastattu komission SEUT 260 artiklan 2 kohdan perusteella käynnistämiin, SEUT 258 artiklassa tarkoitettussa asiassa annetun tuomion puutteellista täytäntöönpanoa koskeviin rikkomusmenettelyihin. Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevista virallisista huomautuksissa (3.1.2) ja perustelluissa lausunnoissa (3.2.2) viitataan mahdollisuuteen soveltaa SEUT 260 artiklan 3 kohtaa.

SEUT 258 artiklan mukainen virallinen huomautus on komission jäsenvaltiota vastaan käynnistämisen rikkomusmenettelyn ensimmäinen vaihe, jossa komissio yksilöi oikeusriidan kohteen. Jäsenvaltiolla on yleensä kaksi kuukautta aikaa vastata viralliseen huomautukseen. Komissio voi antaa myös täydentävän virallisen huomautuksen.

SEUT 258 artiklan mukainen perusteltu lausunto on rikkomusmenettelyn toinen vaihe. Myös perusteltuun lausuntoon vastaamisen määräaika on yleensä kaksi kuukautta. Vastaamalla perusteltuun lausuntoon komissiota tyydyttävällä tavalla jäsenvaltio voi välttää kanteen unionin tuomioistuimessa. Komissio voi antaa myös täydentävän perustellun lausunnon.

Komissio voi käynnistää **SEUT 260 artiklan 2 kohdan mukaisen rikkomusmenettelyn**, jos se katsoo, että jäsenvaltio ei ole toteuttanut unionin tuomioistuimen rikkomuskanteen (ks. edellä jakso 2.2) johdosta antaman tuomion täytäntöön panemiseksi tarvittavia toimenpiteitä. Rikkomusmenettely alkaa virallisella huomautuksella. Tämän vaiheen jälkeen komissio voi viedä asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Jos SEUT 260 artiklan mukainen menettely etenee kannevaiheeseen, ja unionin tuomioistuin katsoo, ettei aiempaa tuomiota ole pantu asianmukaisesti täytäntöön, unionin tuomioistuin voi määrätä jäsenvaltion maksettavaksi **kiinteämääräisen hyvityksen ja/tai uhkasakon**. Jos jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä velvollisuutensa ilmoittaa toimenpiteistä, joilla lainsäädäntöjärjestystä noudattaen annettu direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, komissio voi jo SEUT 258 artiklaan perustuvassa kanteessaan vaatia jäsenvaltion velvoittamista suorittamaan edellä mainittuja taloudellisia seuraamuksia (SEUT 260 artiklan 3 kohta).

3.1 SEUT 258 ARTIKLAN MUKAISET VIRALLISET HUOMAUTUKSET

3.1.1 Unionin oikeuden virheellistä soveltamista koskevat viralliset huomautukset

1. Virallinen huomautus 22.11.2012 (2012/2186); *Haahkakoiraiden kevätmetsästys Ahvenanmaalla*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole noudattanut luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun direktiivin 2009/147/EY 7 ja 9 artiklan mukaisia velvollisuuksiaan, sillä se sallii haahkakoiraiden metsästyksen toukokuussa Ahvenanmaan maakunnassa. Komission mukaan haahkakoiraiden kevätmetsästyksen liittyy samankaltaisia puutteita kuin ne, joita käsiteltiin asian C-344/03, *komissio vastaan Suomi*, tuomiossa. Komissio katsoo, että Itämeren haahkakanta on pienentynyt nopeasti 1990-luvulta lähtien ja lajin suojelun tila on epäsuotuisa. Komis-

sio katsoo myös, että Suomi ei ole näyttänyt tarpeellista tieteellistä todistusaineistoa sille, että kevätmetsästykselle ei ole muuta mahdollista vaihtoehtoa.

Suomi kiisti vastauksessaan (21.1.2013) komission väitteet ja katsoi, että ne kriteerit, joita asetetaan kevätmetsästyksen harjoittamiselle direktiivin 7 ja 9 artiklassa täyttyvät Ahvenanmaan osalta. Suomen vastauksessa selvitettiin haahkakannan kehitystä ja suojelun tasoa Ahvenanmaalla. Suomi viittasi myös Ahvenanmaan maakuntaa koskevaan Uppsala -tutkimukseen, jonka mukaan haahkakoiraita ei esiinny syksyisin Ahvenanmaalla, eikä niitä voida täten metsästä Ahvenanmaalla syksyisin.

2. Virallinen huomautus 22.11.2012 (2012/4139): *Haahkakoiraiden kesämetsästys Manner-Suomessa*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole noudattanut luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun direktiivin 2009/147/EY 7 ja 9 artiklan mukaisia velvollisuuksiaan, sillä se sallii haahkakoiraiden metsästyksen kesäkuussa Manner-Suomessa. Komissio katsoo, että haahkakoiraiden metsästys tapahtuu lajin lisääntymisaikana, jolloin on sovellettava direktiivin 9 artiklan mukaisia poikkeusedellytyksiä. Komissio katsoo, että Itämeren haahkakanta on pienentynyt nopeasti 1990-luvulta lähtien ja lajin suojelun tila on epäsuotuisa.

Suomi kiisti vastauksessaan (21.1.2013) komission väitteet ja katsoi, että haahkaurosten kesäkuuisessa metsästyksessä on kyse direktiivin 7 artiklan mukaisesta metsästyksestä. Metsästys ei tapahdu haahkojen lisääntymis- tai pesintäaikana, sillä haahkakoirat ovat kesäkuuhun mennessä pääsääntöisesti päättäneet lisääntymiskauden ja siirtyneet pois pesintäalueilta. Suomi katsoi, että metsästyskausi on mahdollista aloittaa sukupuolittain porrastetusti, sillä porrastaminen ei estä haahkalajin täyttä suojelua. Lajin suojelun tason osalta Suomi toi esille, että haahkaa ei ole luokiteltu uhanalaiseksi viimeisimmässä kansallisessa lajien uhanalaisuustarkastelussa, vaan kyse on silmällä pidettävästä lajista.

3. Virallinen huomautus 25.1.2013 (2012/2150); *Kirjanpidollisiin varauksiin perustuvien lisäeläkejärjestelmien suoja työnantajan maksukyvyttömyydeltä*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole noudattanut työntekijöiden suojasta työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa annetun direktiivin 2008/94/EY 8 artiklan mukaisia velvoitteitaan, sillä se ei ole toteuttanut toimenpiteitä sellaisten lisäeläkkeiden suojaamiseksi, jotka perustuvat työnantajan kirjanpidollisiin varauksiin.

Suomi myönsi vastauksessaan (20.3.2013) komission väitteet oikeiksi ja ilmoitti ryhtyvänsä lainsäädäntötoimiin direktiivin 8 artiklan täytäntöön panemiseksi siltä osin kuin kyse on työnantajan kirjanpidollisiin varauksiin perustuvista lisäeläkejärjestelmistä.

4. Virallinen huomautus 22.2.2013 (2012/2238); *Muutoksenhaku viisumihakemuksen epäämispäätökseen*

Komissio katsoo, että tarjoamalla mahdollisuuden hakea viisumihakemuksen epäämis-, mitätöimis- tai kumoamispäätökseen muutosta ainoastaan tuomioistuinten ulkopuoliselta hallintoviranomaiselta Suomi ei ole täyttänyt unionin oikeuden mukaisia velvoitteitaan. Suomessa oikeus muutoksenhakuun tuomioistuimessa koskee ainoastaan niitä kolmannen maan kansalaisia, jotka ovat EU- tai ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisen perheenjäseniä. Komissio katsoo, että asetuksessa (EY) N:o 810/2009 (viisumisäännöstö) kaikille kolmannen maan kansalaisille myönnetään implisiittinen oikeus saada viisumi, jos he täyttävät kaikki viisumisäännössä asetetut vaatimukset. Tästä johtuen komissio katsoo, että unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan tehokasta oikeussuojaa koskevia määräyksiä on noudatettava viisumipäätöstä koskevassa muutoksenhaussa, mistä seuraa, että ainoan tai viimeisen muutoksenhakuasteen on oltava lainkäyttöelin.

Suomi kiisti vastauksessaan (19.4.2013) komission väitteet ja katsoi, että viisumisäännöstössä on jätetty muutoksenhaussa noudatettava menettely jäsenvaltioiden ratkaistavaksi. Suomi korosti perusoikeuskirjan tärkeyttä, mutta katsoi, että viisumin saaminen ei ole perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettu unionin oikeudessa taattu oikeus tai vapaus. Viisumisäännöstöllä ei ole luotu ehdotonta oikeutta saada viisumi, vaikka viisumisäännöstön

mukaiset vähimmäisedellytykset täyttyisivätkin. Näin ollen perusoikeuskirjan 47 artiklan mukainen oikeus oikeussuojakeinoihin tuomioistuimessa ei koske viisumin epäamis-, mitätöimis- tai kumoamispäätöstä.

3.1.2 Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat viralliset huomautukset

1. Virallinen huomautus 31.1.2013 (2013/0032-0033); Kahden direktiivin täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivien 2010/63/EU ja 2011/16/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (27.3.2013) todettiin direktiivien 2010/63/EU ja 2011/16/EU täytäntöönpanojen olevan kesken ja annettiin arvioidut täytäntöönpanoaikataulut.

2. Virallinen huomautus 21.3.2013 (2013/0133-0137); Viiden direktiivin täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivien 2010/75/EU, 2011/62/EU, 2011/65/EU, 2012/50/EU ja 2012/51/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (17.5.2013) todettiin direktiivien 2010/75/EU, 2011/62/EU, 2011/65/EU, 2012/50/EU ja 2012/51/EU täytäntöönpanojen olevan kesken ja annettiin arvioidut täytäntöönpanoaikataulut.

3.2 SEUT 258 ARTIKLAN MUKAISET PERUSTELLUT LAUSUNNOT

3.2.1 Unionin oikeuden virheellistä soveltamista koskevat perustellut lausunnot

1. Perusteltu lausunto 25.1.2013 (2012/2104); Kaivannaisteollisuuden jätehuolto

Komissio katsoo, että Suomi ei ole saattanut kaivannaisteollisuuden jätehuollosta annettua direktiiviä 2006/21/EY asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä. Komission mukaan direktiivin useiden artiklojen täytäntöönpano on puutteellista. Komissio viittaa huomautuksessaan myös esimerkinomaisesti Talvivaaran kaivoksen aiheuttamiin ympäristöongelmiin. Komissio katsoo, että ongelmien esiintyminen voi olla merkki siitä, että niiden ratkaisemiseksi tarvittavaa lainsäädäntöä ei ole annettu.

Suomi kiisti vastauksessaan (20.3.2013) pääosin komission väitteet ja katsoi, että direktiivi on laitettu täytäntöön asianmukaisesti. Suomi ilmoitti kuitenkin, että direktiivin täytäntöönpanoa koskevaan lainsäädäntöön tehdään eräitä täsmennyksiä vuoden 2013 aikana. Talvivaaran kaivoksen osalta Suomi katsoi, että kaivoksen ympäristöongelmilla ei ole yhteyttä komission esittämiin väitteisiin kaivannaisjätedirektiivin puutteellisesta täytäntöönpanosta.

3.2.2 Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat perustellut lausunnot

1. Perusteltu lausunto 25.1.2013 (2012/0054); Direktiivin 2010/48/EU täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2010/48/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (21.3.2012) todettiin, että direktiivi 2010/48/EU on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan.

4 NOTIFIKAATIOT

Suomi on toimittanut kertomuskautena Euroopan komissiolle direktiivin täytäntöönpanoa koskevia ilmoituksia (notifikaatioita) valtakunnan osalta 43 kpl ja Ahvenanmaan osalta 18 kpl.

Jäsenvaltiot ovat velvollisia panemaan unionin direktiivit täytäntöön kansallisessa oikeusjärjestyksessään sekä ilmoittamaan täytäntöönpanosta komissiolle. Kyseistä täytäntöönpanoilmoitusta kutsutaan **notifikaatioksi**. Jos direktiivin täytäntöönpanoa ei ilmoiteta määräajassa, komissio voi käynnistää jäsenvaltiota vastaan SEUT 258 artiklan mukaisen rikkomusmenettelyn.